

025.56
๒๖๔๔ ค
ร. 3

ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญาพันธ์
ของ
น้อย กิ่งชั่งทอง

23 ส.ค. 2539

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
กันยายน 2538.

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒1001๙๘

197231

ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

น้อย คันชิ่งทอง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

กันยายน 2538

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ประสิทธิภาพในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และสถาบันที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสังกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 382 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยด้านที่อยู่ในอันดับสูงสุดคือ ด้านวัสดุสารนิเทศ รองลงมาคือ ด้านฐานข้อมูล

2. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเพศหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่าเพศชาย

3. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า 1) นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจนัก เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยของรัฐทุกแห่งควรกำหนดวิชา "การใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า" ไว้ใน

หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งอาจจัดเป็นวิชาบังคับหรือวิชาเลือกก็ได้ 2) จากผลการวิจัย
ถึงแม้ในระดับบัณฑิตศึกษาจะมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางก็ตาม
แต่ก็มีบางด้านที่อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ กล่าวคือ ด้านเครื่องมือช่วยค้น และด้านแหล่ง
บริการสารสนเทศ ซึ่งความรู้ทั้งสองด้านนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมาก
เพราะจะเน้นในการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดนั้น บรรณารักษ์ควรเน้นในด้านเครื่องมือช่วยค้น
และด้านแหล่งบริการสารสนเทศให้มากเป็นพิเศษด้วย

LIBRARY USAGE ABILITY OF STATE UNIVERSITY GRADUATE STUDENTS
IN BANGKOK

AN ABSTRACT

BY

NOI KHUNCHANGTHONG

Presented in partial fulfilment of the requirements for
the Master of Art degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

September 1995

This study aimed to investigate and compare library usage ability of state university graduate students in Bangkok through sex, library usage learning's experience and university. The subjects consisted of 382 graduate students. Questionnaire and library usage test were administered. Then data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test

Major findings were as ability follows :

1. Library usage ability of state university graduate students was at the moderate level. When considered each aspects, it was found that it was also at moderate level, except information material and database were at the high level.
2. There was significant difference at .01 level among graduate students with different sex, where as female got higher score than male.
3. There was no significant difference among graduate students with different library usage learning's experience.
4. There was significant difference at .01 level among graduate students with different university.

It was concluded that there should put library usage course into graduate education's curriculum in all state university and should particularly emphasis on searching tool and information source as well.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พวงผกา คงอุทัยกุล)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ พวา พันธุ์เมฆา)

..... กรรมการ
(อาจารย์ พวงผกา คงอุทัยกุล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นุชรี ตรีโรจน์วงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ . 6 . เดือน . กันยายน . พ.ศ 2538

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์พวงพกา คงอุทัยกุล กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่เอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อคิดในการทาวิจัย รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อันเป็นประโยชน์ยิ่ง และผู้ช่วยศาสตราจารย์นุชรี ตรีโลจน์วงศ์ กรรมการสอบที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ทับเที่ยง รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คูประตุกุล ดร.วิชัย วงศ์ใหญ่ รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์ ดร.พิมพ์พรรณ เรพเพอร์ และอาจารย์ณมล ปราษณโยธิน ที่ให้ความกรุณาในการเป็นผู้เชี่ยวชาญ และ ดร.วีระ สุภากิจ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

ขอขอบคุณ คุณพิมพ์ เมฆสวัสดิ์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยมาโดยตลอด พร้อมกันนี้ขอขอบคุณนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณบุญยืน จันทร์สว่าง และครอบครัว คุณปฐมาภรณ์ วงศ์ชนะภัย ผู้เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือทุกๆ ด้านด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ที่ร่วมเรียนในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลือมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ หัวหน้าการการประถมศึกษา อาเภอปราสาท และอาจารย์ใหญ่โรงเรียนบ้านเจ้าคุณ จังหวัดสุรินทร์ ที่ให้โอกาสและสนับสนุนผู้วิจัยในการลาศึกษาต่อครั้งนี้

คันชั่งทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	6
ความมุ่งหมายของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	7
หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	7
การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา	9
ห้องสมุดกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา	10
การให้การศึกษากับผู้ใช้ห้องสมุด	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
งานวิจัยในต่างประเทศ	13
งานวิจัยในประเทศ	15
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	18
การกำหนดกลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	18
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	20
แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	20
แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด	21

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	23
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	32
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	39
บรรณานุกรม	50
ภาคผนวก	56
ประวัติย่อของผู้วิจัย	87

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
2	สถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบันที่นิตสังกัต เพศ ระดับการศึกษา ชั้นปี และประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	24
3	เกณฑ์การแปลผลคะแนนความสามารถในการใช้ห้องสมุด จำแนกเป็นรายด้าน	27
4	ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขต กรุงเทพมหานคร	32
5	เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตาม เพศ	33
6	เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด	34
7	เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิต จำแนกตามสถาบันที่นิตสังกัต	35
8	เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบัน ต่างกัน ที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	37

✓ ภูมิหลัง

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา การค้นคว้าวิจัย และเพื่อยกระดับวิชาชีพกับสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2522 : 22-26) เป้าหมายของการศึกษาขั้นนี้คือ ต้องการให้นักศึกษามีความเป็นนักวิชาการ นักค้นคว้า และนักวิจัย มุ่งให้บัณฑิตเป็นผู้แสวงหาความรู้ เทคนิค และกลวิธีใหม่ๆ ด้วยตนเอง โดยการแนะนำจากอาจารย์เพียงส่วนหนึ่งและอีกส่วนหนึ่งจากความสำเร็จในการศึกษาของนิสิตเอง เป็นสำคัญ (อาไพ สุจริตกุล. 2523 : 143) ด้วยเหตุนี้การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ จึงกำหนดให้ผู้เรียนทำวิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์ โดยถือว่าวิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์เป็นผลงาน สำคัญที่แสดงถึงความรู้ลึกและรู้รอบของผู้เรียนในสาขาที่ตนศึกษา และแสดงให้เห็นถึงความสามารถ ในการทำวิจัย ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาและบุกเบิกวิทยาการใหม่ๆ อันเป็นทักษะที่สำคัญสำหรับนักวิชาการ

การทำวิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์นั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะฝึกให้นิสิตมีโอกาสและสามารถ ศึกษาด้วยตนเองให้เห็นแนวทางต่างๆ ในการศึกษาอย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง เพื่อที่จะได้รับความรู้ มีความคิด และมีความสามารถยิ่งกว่าที่ได้รับจากการศึกษาในตำราหรือจากผู้สอนเพียงอย่างเดียว ส่งเสริมให้นิสิตเป็นผู้มีนิสัยและความสามารถในการค้นคว้า รู้จักคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผล ตลอดจน ส่งเสริมให้นิสิตมีความสามารถในการใช้ภาษา และความสามารถในการรวบรวมเรียบเรียง ความรู้ ความคิดให้เป็นระเบียบ เพราะฉะนั้นวิทยานิพนธ์หรือวิทยานิพนธ์จึงเป็นงานค้นคว้าวิจัย ที่มีสาระดีแสดงความคิดริเริ่มเป็นเอกลักษณ์ของนิสิต ซึ่งต้องรับผิดชอบในการเลือกหัวข้อและ กำหนดขอบข่ายของงานวิจัยเอง ฉะนั้นความสำเร็จของการศึกษาขั้นนี้จึงขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นหลัก (ชูศักดิ์ เอกเพชร. 2535 : 27-30)

ในการศึกษาค้นคว้าและการวิจัยเบื้องต้นนั้น ห้องสมุดเป็นแหล่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุดที่จะให้สารนิเทศต่างๆ แก่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัย เพราะ ห้องสมุดเป็นแหล่งรวบรวมวิทยาการต่างๆ ในรูปของสิ่งพิมพ์และวัสดุทัศนวัสดุ ซึ่งนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องศึกษาเรื่องราวและสารนิเทศจากทรัพยากรห้องสมุดก่อนที่จะทำการวิจัย

การที่นิสิตจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่จากห้องสมุดนั้น จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ทรัพยากรห้องสมุดอย่างดี จึงจะสามารถค้นหาหาความรู้หรือข้อสนเทศ (Information) มาใช้ประกอบการเรียน การเขียนรายงานและการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้ทันสมัยและกว้างขวาง เพื่อช่วยเสริมสร้างสมรรถภาพในการศึกษาและการดำเนินชีวิตในอนาคตได้ด้วยเหตุนี้นอกจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะมีหน้าที่รวบรวม จัดหาและจัดเก็บสารนิเทศเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการวิจัยแล้ว ยังต้องให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้ห้องสมุดให้สามารถค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย

แต่สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันปรากฏว่ามหาวิทยาลัยต่างๆ ไม่ได้กำหนดให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาเคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาแล้วในระดับปริญญาตรีและเคยมีประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดมาบ้างพอสมควร อย่างไรก็ตามยังมีห้องสมุดมหาวิทยาลัยหลายแห่งที่ตระหนักถึงความสำคัญของการสอนการใช้ห้องสมุดให้กับผู้ใช้ จึงได้จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษารู้จักศึกษาค้นหาด้วยตนเองอย่างถูกวิธี ดังที่อมรรัตน์ ศรีสุรภานนท์ (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง วิธีให้การศึกษากับผู้ใช้ห้องสมุด-มหาวิทยาลัย พบว่า การสอนการใช้ห้องสมุดและการปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุดให้กับนักศึกษาใหม่ เป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือให้ผู้ใช้ห้องสมุดในระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการใช้ห้องสมุดอย่างถูกวิธีมากที่สุด นอกจากกิจกรรมดังกล่าวแล้วยังมีกิจกรรมอื่นๆ อีกที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้จัดขึ้น เช่น การนำชมห้องสมุด การแจกคู่มือการใช้ห้องสมุด การจัดนิทรรศการแนะนำการใช้ห้องสมุด การจัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด เป็นต้น ซึ่งนับตั้งแต่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษารู้จักวิธีใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องนั้น ยังไม่มีผู้ใดประเมินผลว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการใช้ห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อจะนำผลการศึกษาที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดในด้านต่างๆ มากยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และสถาบันที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสังกัด

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านต่างๆ ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับอาจารย์ และบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย นำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในการใช้ห้องสมุดมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ๙

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 23,331 คน จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้คือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่สุ่มมาจากประชากรในข้อ 1 ได้จำนวน 382 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และ มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-608) จำแนกตามมหาวิทยาลัยได้ ดังนี้

2.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	จำนวน	88 คน
2.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	จำนวน	50 คน
2.3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	จำนวน	48 คน
2.4 มหาวิทยาลัยมหิดล	จำนวน	42 คน
2.5 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	จำนวน	36 คน
2.6 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	จำนวน	13 คน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	จำนวน	7 คน
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	จำนวน	14 คน
2.7 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	จำนวน	84 คน

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง คือ

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

3.1.2.1 เคยเรียน

3.1.2.2 ไม่เคยเรียน

3.1.3 สถาบันที่นิตระดับบัณฑิตศึกษาสังกัด

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถในการใช้ห้องสมุด

๑. นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความสามารถในการใช้ห้องสมุด หมายถึง ความรู้ความเข้าใจและทักษะทั่วไปเกี่ยวกับการค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากทรัพยากรที่มีอยู่ในห้องสมุดได้อย่างมีระบบและถูกต้อง ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และในการศึกษาครั้งนี้ จะจำแนกความสามารถในการใช้ห้องสมุดออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1 ด้านแหล่งบริการสารนิเทศ

1.2 ด้านวัสดุสารนิเทศ

1.3 ด้านเครื่องมือช่วยค้น

1.4 ด้านฐานข้อมูล

2. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง นิสิตระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอก ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 สังกัดมหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

3. มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร และเขตปริมณฑล

4. ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด หมายถึง การที่นิสิตได้เคยผ่านการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาแล้วหรือไม่ ในระดับปริญญาตรี ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

4.1 ผู้ที่เคยเรียนมาแล้วในระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี

4.2 ผู้ที่ไม่เคยเรียนหรือผู้ที่เคยเรียนมาแล้วในระยะเวลาเกิน 10 ปีขึ้นไป

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

2. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดต่างกัน

มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

3. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุด

แตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อ

ต่อไปนี้

1. การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
2. ห้องสมุดกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
3. การให้การศึกษแก่ผู้ใช้ห้องสมุด
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี มาจากคำว่า "Graduate Study" หมายถึง การศึกษาที่เกิดขึ้นหลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตแล้ว (วิจิตร ศรีสะอ้าน. 2522 : 19) เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะสาขา การค้นคว้าวิจัยเพื่อยกระดับวิชาชีพต่างๆ และสร้างผู้นำทางวิชาการที่มีความสามารถทางวิชาการสูงเพื่อออกไปเป็นผู้เปลี่ยนแปลงสังคม (สุนน อมรวิวัฒน์. 2523 : 65)

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

1. ระดับประกาศนียบัตร การศึกษาระดับนี้ในประเทศไทยมีชื่อเรียกแตกต่างกันไป เช่น ประกาศนียบัตรเฉพาะ ประกาศนียบัตรชั้นสูง ประกาศนียบัตรบัณฑิต เป็นต้น โดยมีระยะเวลาเรียนประมาณ 1 ปีการศึกษาหลังจากปริญญาตรี
2. ระดับปริญญาโท การศึกษาระดับนี้มีระยะเวลาเรียนประมาณ 2 ปี หลังจากปริญญาตรี
3. ระดับประกาศนียบัตรหลังปริญญาโท เป็นการศึกษาที่สูงกว่าระดับปริญญาโทแต่ไม่เข้าระดับปริญญาเอก มีระยะเวลาศึกษาประมาณ 1 ปี หลังจากปริญญาโท

4. ระดับปริญญาเอก การศึกษาระดับนี้มีระยะเวลาศึกษาประมาณ 2-3 ปีหลังจากปริญญาโท

5. ระดับหลังปริญญาเอก การศึกษาระดับนี้เป็นการศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาเอกมาแล้ว ในประเทศไทยยังไม่มีการจัดการศึกษาระดับนี้ เท่าที่มีในต่างประเทศมีการดำเนินการเป็น 2 รูปแบบ คือ เป็นหลักสูตรที่ทำวิจัยอย่างเดียว และหลักสูตรที่มีทั้งการเรียนรายวิชา และการวิจัย (ทศศักดิ์ เอกเพชร. 2535 : 22 ; อ้างอิงมาจาก ทบวงมหาวิทยาลัย. 2532)

ความมุ่งหมายของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

วิจิตร ศรีสะอ้าน (2523 : 80-84) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายของบัณฑิตศึกษาไว้ 4 ประการคือ

1. เพื่อพัฒนาความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา (Specialization) คือ มีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างความรู้ลึกซึ้งในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนั้นๆ อย่างดี

2. เพื่อศึกษาค้นคว้า วิจัย และสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ (Research oriented) ซึ่งถือว่าเป็นกิจกรรมสำคัญหรือเป็นผลงานที่วัดความเป็นมหาบัณฑิตหรือดุษฎีบัณฑิต สำหรับในเมืองไทยนั้นถือว่าเป็นภารกิจหนึ่งของมหาวิทยาลัย

3. เพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ (Professionalization)

4. เพื่อสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ (Scholarship)

หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

หลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นหลักสูตรที่ประกอบด้วยประสบการณ์ขั้นสูงลุ่มลึก เพื่อเพิ่มความเป็นเลิศทางวิชาการของผู้เรียน โดยมุ่งสร้างสรรค์บัณฑิตให้มีสติปัญญา ความรู้ ความสามารถในวิทยาการและวิชาชีพขั้นสูง มีคุณธรรมอันเลอเลิศ และสามารถบุกเบิกวิทยาการใหม่โดยอาศัย การศึกษาค้นคว้าวิจัยรวมทั้งเผยแพร่ผลงานให้เป็นที่ปรากฏ นานาประโยชน์ยิ่งให้แก่สังคม (วิจิตร สิ้นศิริ. 2534 : 15) หลักสูตรบัณฑิตศึกษามีข้อแตกต่างจากระดับปริญญาตรีในประเด็นสำคัญคือ ไม่เน้นศึกษา วิชาทั่วไป แต่จะศึกษาวิชาเฉพาะสาขาให้มีความลึกซึ้งและต่อเนื่องจากปริญญาตรี (ประชุมสุข อาชาวารุง. 2523 : 48-49) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและโครงสร้างดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร จุดมุ่งหมายโดยรวมของหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาคือ
ในการพัฒนาผู้ศึกษาให้เป็นนักวิชาการ มีประสบการณ์วิชาชีพในระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆ เพื่อให้
สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ใหม่ได้อย่างอิสระ และมีความสามารถในการสร้างสรรค์จรลง
ความก้าวหน้าทางวิชาการได้อย่างต่อเนื่อง (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2533 : 1)

2. โครงสร้างของหลักสูตร ทบวงมหาวิทยาลัย (2533) ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐาน
ของหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2533 ในส่วนที่เกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรไว้ดังนี้

2.1 หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เปิดเสรีจนตัวเอง เนื้อหาของหลักสูตรจะซ้ำซ้อนกับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ในสาขาวิชาเดียวกันหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกันได้ไม่เกินร้อยละ 40

2.2 หลักสูตรปริญญาโท ได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรไว้เป็นมาตรฐานกลางคือ
ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต แบ่งเป็น 2 แผนคือ

แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย มีการทำวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น
2 แบบ คือ แบบแรก ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต โดยสถานศึกษา
อาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับจำนวนหน่วยกิต
แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ส่วนแบบที่สอง ทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้
ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต และต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์
และต้องมีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต แต่ไม่เกิน 6 หน่วยกิต

2.3 หลักสูตรปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนา
นักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

แบบที่ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิด
ความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้น
ก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด

แบบที่ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง
ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม

การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามุ่งเน้นการสืบเสาะ แสวงหา บุกเบิกวิทยาการใหม่ๆ การเรียนการสอนในระดับนี้จึงเน้นไปที่บทบาทของผู้เรียนมากกว่าผู้สอน นั่นคือ ผู้เรียนจะต้องมีเทคนิค และวิธีการในการสืบเสาะแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ส่วนผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะนำ ร่วมอภิปราย และร่วม กิจกรรมการเรียนการสอน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533 : 46) ได้สรุปหลักการสำคัญของการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่า เป็นการเรียนเชิงรุกซึ่งผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และนำเสนอข้อค้นพบของตนเองได้อย่างมีหลักเกณฑ์ หลักการ และหลักวิชา

ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ (2526 : 181-183) ได้กล่าวว่า รูปแบบการสอนที่เหมาะสม สำหรับบัณฑิตศึกษานั้น ควรใช้วิธีการสอนดังต่อไปนี้คือ

1. การสอนแบบสัมมนา วิธีการสอนแบบนี้เป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยผู้เรียนได้มี โอกาสแสดงความคิดเห็น จัดแย้ง และแสดงเหตุผลกับอาจารย์ ตลอดจนถึงผู้เรียนด้วยกันในเรื่องที่ตน ได้ศึกษาค้นคว้ามาอย่างลึกซึ้ง

2. การศึกษาแบบอิสระ เป็นวิธีการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเจาะลึก ลงไปในประเด็นที่ตนสนใจอย่างมีอิสระเสรี เพื่อให้ความรู้ของตนในเรื่องนั้นงอกงามจนเป็นที่พอใจ นอกเหนือไปจากวิชาที่เป็นเนื้อหาและทฤษฎีซึ่งจัดสอนอยู่ในหลักสูตร หากนิสิตทุกคนได้ศึกษาในเรื่องใด เรื่องหนึ่งอย่างจริงจังโดยอาศัยระเบียบวิธีการวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า ผลงานก็จะออกมาในรูปของข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ใหม่ แนวคิดใหม่ๆ และหลากหลายในแต่ละสาขาวิชา

3. การสอนแบบฝึกปฏิบัติ วิธีการสอนแบบนี้หมายถึง การฝึกฝนการเรียนรู้ในห้อง ทดลอง หรือการปฏิบัติจริง เพื่อที่จะทำการทดลองหรือทำความเข้าใจกับข้อค้นพบหรือทฤษฎีเดิมที่มี อยู่แล้ว ในขณะที่เดียวกันก็อาจศึกษาค้นคว้าหาข้อค้นพบและทฤษฎีใหม่ๆ ขึ้นด้วย การสอนแบบฝึกปฏิบัติ ถือเป็นการสอนแบบผสมซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมหลายอย่าง คือ การสาธิต การทดลอง การฝึกงาน และการศึกษานอกสถานที่

4. การสอนแบบกลุ่มแก้ปัญหา เป็นการสอนที่ผู้สอนมอบหมายงานหรือปัญหา (Case) แล้วให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มได้อภิปรายร่วมกันเพื่อหาคำตอบและข้อเสนอแนะที่เหมาะสม

ห้องสมุดกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

เนื่องจากการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นการศึกษาระดับสร้างความรู้โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นนักวิจัย นักวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ด้วยการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองดังได้กล่าวมาแล้ว ในการศึกษาค้นคว้าและท้าวิจัยนั้น ห้องสมุดนับว่าเป็นแหล่งที่สำคัญและจำเป็นที่สุดที่จะให้ข้อมูลและสารสนเทศต่างๆ แก่นักวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่มีลักษณะสำคัญหลายประการที่จะเอื้อประโยชน์แก่ผู้เรียน คือ

1. เป็นหน่วยให้บริการ (A Service Agency) เป็นศูนย์กลางของการให้บริการในด้านหนังสือ สิ่งพิมพ์อื่นๆ วัสดุทัศนวัสดุ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนฐานข้อมูลประเภทต่างๆ
2. เป็นหน่วยการสอน (Teaching Agency) ช่วยสอนและแนะนำวิธีใช้ห้องสมุดที่ถูกต้องแก่ผู้ให้บริการ เพื่อให้การให้บริการของห้องสมุดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เป็นศูนย์วัสดุอุปกรณ์ (A Material Center) ได้แก่ สิ่งพิมพ์และทัศนวัสดุทุกประเภท
4. เป็นศูนย์กลางการอ่าน (Reading Center)
5. เป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้า วิจัย ของอาจารย์ นิสิตนักศึกษา และนักวิจัย
6. เป็นแหล่งที่ให้สารสนเทศที่ทันสมัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น

บริการสืบค้นข้อมูลระบบออนไลน์ (Online) ซีดี-รอม (CD-ROM) เป็นต้น

7. เป็นแหล่งส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างอิสระ
8. เป็นแหล่งที่ให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชนของมหาวิทยาลัย

ฉะนั้นการจัดห้องสมุดให้เหมาะสมและจัดหาทรัพยากรห้องสมุดให้พอเพียงเพื่อตอบสนองการศึกษาค้นคว้าวิจัยของนิสิตจึงเป็นเรื่องสำคัญและเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา หากการให้บริการของหอสมุดไม่มีประสิทธิภาพ สถานที่ไม่เหมาะสมและมีทรัพยากรที่ไม่ตรงกับความต้องการหรือพอเพียงแล้ว การดำเนินการผลิตบัณฑิตให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรและนโยบายของมหาวิทยาลัยย่อมเป็นไปไม่ได้

✧ อย่างไรก็ตามการมีห้องสมุดเพื่อตอบสนองการเรียนการสอนเพียงอย่างเดียวยังไม่เป็นการเพียงพอ การเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนจำเป็นต้องรู้จักการใช้ห้องสมุดอย่างถูกวิธี

จึงจะสามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ ฉะนั้นภารกิจอย่างหนึ่งที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจะต้องกระทำคือ การให้การศึกษแก่ผู้ใช้ห้องสมุด เพื่อให้สามารถใช้ห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การให้การศึกษแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

1. ความหมาย

การให้การศึกษแก่ผู้ใช้ห้องสมุด หมายถึง การช่วยเหลือ สอนหรือนำแนะให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักวิธีใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเองอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ รู้จักใช้บริการ กิจกรรม หนังสือและวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ในห้องสมุดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด (อมรรัตน์ ศรีสุรภานนท์, 2531 : 5)

2. จุดมุ่งหมายของการให้การศึกษแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

การให้การศึกษแก่ผู้ใช้ห้องสมุด มีจุดมุ่งหมายดังนี้ คือ

- 2.1 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดเห็นประโยชน์และความสำคัญของห้องสมุด
- 2.2 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักการใช้ห้องสมุดได้ถูกต้องและสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับห้องสมุดอื่นได้
- 2.3 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดรู้จักแหล่งสารสนเทศต่างๆ ในห้องสมุดตลอดจนบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องสมุด
- 2.4 เพื่อให้ผู้ใช้รู้จักสิทธิและหน้าที่ของตนเองในการใช้ห้องสมุดและมีมารยาทดีในการเข้าใช้ห้องสมุด
- 2.5 เพื่อให้ผู้ใช้ห้องสมุดมีทัศนคติที่ดี ตลอดจนเกิดความมั่นใจในประสิทธิภาพของห้องสมุดและบุคลากรห้องสมุด
- 2.6 เพื่อเป็นการประหยัดเวลาการทำงานของบรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดที่ไม่ต้องคอยตอบคำถามเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด บุคลากรห้องสมุดจะได้ใช้เวลาในการปฏิบัติงานหรือจัดบริการด้านอื่นๆ แก่ผู้ใช้ห้องสมุดต่อไป
- 2.7 เพื่อสร้างความรอบรู้ให้แก่ผู้ใช้ในการใช้ทรัพยากรห้องสมุด สามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของห้องสมุดได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง (ธิดาพร นามสุข, 2534 : 9-10)

รูปแบบการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด

การให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุด สามารถกระทำได้ 2 รูปแบบ คือ

1. การสอนอย่างเป็นทางการ (Formal Library Instruction) ได้แก่

การสอนวิธีการใช้ห้องสมุดตามที่ตั้งสถาบันการศึกษากำหนดให้สอน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 วิธี คือ

1.1 การปฐมนิเทศการใช้ห้องสมุด (Orientation)

1.2 การสอน (Instruction)

2. การสอนอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Library Instruction) ได้แก่

การสอนวิธีใช้ห้องสมุดที่แทรกอยู่ในกระบวนการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าหรืออยู่ในรูปของกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งอาจแยกได้ดังนี้ คือ

2.1 ร่วมมือกับอาจารย์ในการทำหนังสืออ่านประกอบ

2.2 ทำเอกสารประชาสัมพันธ์งานห้องสมุด

2.3 จัดนิทรรศการ รายการวิทยุและโทรทัศน์

2.4 จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น แนะนำหนังสือ เล่านิทานและการแสดง

ต่างๆ เป็นต้น

2.5 จัดทำคู่มือแนะนำห้องสมุด

2.6 ทำคู่มือแนะนำวิธีใช้วัสดุห้องสมุดแต่ละประเภท เพื่อผู้ใช้จะได้ใช้ประกอบ

การฝึกใช้ห้องสมุด วัสดุอุปกรณ์ ตลอดจนหนังสืออ้างอิงต่างๆ ด้วยตนเอง

2.7 แนะนำห้องสมุดอื่นๆ เพื่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม (ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์,

2528 : 11-14 ; ธิดาพร นามสุข. 2534 : 11)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ลี และรีด (Lee and Read. 1972 : 403-407) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ เจตคติ และสภาพการใช้อ่างสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา สาขาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรัฐฟลอริดา โดยใช้แบบสอบถามส่งไปให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 79 คน ซึ่งแยกตามสาขาวิชาได้ดังนี้ คือ สาขาวิชาการจัดการ 50 คน สาขาวิชาการตลาด 14 คน สาขาวิชาการเงิน 8 คน สาขาเลขานุการ 6 คน และสาขาวิชาวิธีการเชิงปริมาณ จำนวน 1 คน วิธีการศึกษาได้กระทำดังนี้ คือ

1. ให้นิสิตประเมินความรู้ในการใช้อ่างสมุดของตนเองว่า ตนเองมีความรู้ อยู่ในระดับใด ผลการศึกษาพบว่า 9 % คิดว่าตนเองมีความรู้ในการใช้อ่างสมุดอยู่ในระดับน้อยมาก 22 % คิดว่าตนเองมีความรู้อยู่ในระดับน้อย 43 % คิดว่าตนเองมีความรู้ในระดับปานกลาง และมีเพียง 25 % เท่านั้นที่คิดว่าตนเองมีความรู้ในการใช้อ่างสมุดในระดับดีหรือดีมาก และนอกจาก นั้นยังพบอีกว่าไม่มีนิสิตคนใดที่เคยได้รับการสอนวิธีใช้อ่างสมุดมาอย่างเป็นทางการเลย

2. หลังจากทำให้นิสิตประเมินความรู้ในการใช้อ่างสมุดของตนเองแล้ว ผู้วิจัย ได้ทดสอบความรู้เกี่ยวกับการใช้แหล่งสารนิเทศเฉพาะด้านของนิสิต ผลการศึกษาพบว่า 25 % ไม่สามารถชี้ให้เห็นแหล่งที่จะได้รับสารนิเทศที่เหมาะสมได้ 48 % ไม่รู้จักวิธีใช้ดรรชนี และสาระสังเขป มีเพียง 11 % เท่านั้นที่รู้จักวิธีการใช้ดรรชนีและสาระสังเขป

3. เมื่อทดสอบความรู้ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาแล้ว ได้ทำให้นิสิตประเมินความรู้ ในการใช้อ่างสมุดของตนเองเป็นครั้งที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า 25 % ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คิดว่าตนเองมีความรู้ในการใช้อ่างสมุดอยู่ในระดับน้อยหรือน้อยมาก 30 % คิดว่าตนเองมีความรู้ ระดับปานกลาง ในขณะที่ 15 % คิดว่าตนเองมีความรู้ในการใช้อ่างสมุดอยู่ในเกณฑ์ดีหรือดีมาก

เมื่อได้ถามนิสิตเกี่ยวกับสภาพการใช้อ่างสมุด พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ (ร้อยละ 67) ใช้อ่างสมุดจำนวน 6 ครั้งต่อ 1 เดือน ในขณะที่ร้อยละ 15 ตอบว่า ไม่เคยใช้อ่างสมุดเลย วัตถุประสงค์ของการใช้อ่างสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คือ เพื่อศึกษาค้นคว้าประกอบการเรียนในหลักสูตรมากกว่าเพื่อหาวิจัย นิสิตมีเจตคติทางลบต่อห้องสมุดด้าน ความสะดวกสบายในห้องสมุด และด้านความยุ่งยากในการใช้อ่างสมุด นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 75) มีความเห็นว่า ห้องสมุดทางด้านธุรกิจมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา

X อาลิเร (Alire. 1984 : 673-A) ได้ศึกษาเรื่องเจตคติของนิสิตระดับปริญญาเอก มหาวิทยาลัยโคโลราโด ที่มีต่อความสำคัญของห้องสมุดและความต้องการให้มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ นิสิตระดับปริญญาเอกสาขาวิชาการศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

1. มากกว่า 2 ใน 3 ของนิสิตระดับปริญญาเอกคิดว่า ความรู้เรื่องห้องสมุดและทรัพยากรมีความสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนของนิสิตประสบผลสำเร็จ
2. มากกว่าครึ่งหนึ่งของนิสิตระดับปริญญาเอกคิดว่า การใช้บริการห้องสมุดมีความสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนประสบผลสำเร็จ
3. มากกว่าครึ่งหนึ่งของนิสิตคิดว่า ตัวนิสิตเองยังขาดความรู้เรื่องห้องสมุด
4. นิสิตระดับปริญญาเอกมากกว่าครึ่ง ต้องการให้มีการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด
5. นิสิตระดับปริญญาเอกจำนวนมากเห็นพ้องต้องกันว่า ควรกำหนดวิชาการใช้ห้องสมุดไว้ในหลักสูตรระดับปริญญาเอก
6. และนิสิตระดับปริญญาเอกส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะเลือกเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

X ฮิตท์ (Hitt. 1992 : 653-A) ได้ประเมินผลการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัฐแมเนกาโต โดยศึกษากับนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 1990 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้คือ แบบทดสอบ และแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งนิสิตออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้คือ

กลุ่มทดลอง เป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยให้นิสิตเรียนในฤดูใบไม้ร่วง ปี ค.ศ. 1990

กลุ่มควบคุม เป็นกลุ่มที่ไม่ได้รับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุดเลยในฤดูใบไม้ร่วงและฤดูหนาว ปี ค.ศ. 1990-1991

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ประเมินผล โดยให้นิสิตตอบแบบสอบถามและทำแบบทดสอบ ผลการศึกษปรากฏว่า นิสิตทั้ง 2 กลุ่ม (กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม) มีทักษะและพฤติกรรมการใช้

ห้องสมุดแตกต่างกัน โดยนิสิตกลุ่มทดลอง (ได้รับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด) มีทักษะการใช้ห้องสมุดดีกว่านิสิตกลุ่มควบคุม (ไม่ได้รับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด) นิสิตกลุ่มทดลองจะยืมวารสารและหนังสือมากกว่ากลุ่มควบคุมเล็กน้อย และเมื่อได้สอบถามเกี่ยวกับว่าถ้านิสิตต้องการสารนิเทศด้านอาชีพจะค้นหาที่แหล่งใดเป็นลำดับแรก นิสิตกลุ่มทดลองตอบว่า จะเลือกค้นหาที่ห้องสมุดเป็นอันดับแรก

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาได้มีผู้วิจัยไว้เพียง 2 ท่าน

คือ

สุภาภรณ์ สังข์ศรี (2522 : บทคัดย่อ) ได้สำรวจการใช้บริการสำนักบรรณสาร การพัฒนาของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษารู้จักวิธีใช้ห้องสมุดร้อยละ 66.80 รู้จักใช้บัตรรายการร้อยละ 94.80 มีนักศึกษาเพียงร้อยละ 1.20 เท่านั้นที่สามารถค้นหาสิ่งที่ต้องการจากห้องสมุดได้ทุกครั้ง และร้อยละ 15.26 ไม่สามารถค้นได้

ธิดาพร นามสุข (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศไม่แตกต่างกัน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศที่นักศึกษาค้นพบคือ ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องความรู้ความชำนาญของผู้ให้บริการในการตอบคำถามและช่วยค้นหาเรื่องในสาขาที่นักศึกษาต้องการใช้ และปัญหาเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือช่วยค้น กล่าวคือ นักศึกษายังไม่มีความรู้เพียงพอในการใช้เครื่องมือและสื่อใหม่ๆ ประกอบการค้นคว้าเท่าที่ควร

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยบางเรื่องที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับเรื่องนี้ แต่เป็นการศึกษากับนิสิตระดับปริญญาตรี และผู้เข้ากลุ่มอื่น ได้แก่งานวิจัยของ

อชนา แสงกระจ่าง (2533 : 103-122) ได้ศึกษาเรื่องความสำเร็จและความล้มเหลวในการค้นหาหนังสือของผู้เข้าห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี นักศึกษาระดับปริญญาโท อาจารย์ และข้าราชการ

ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ใช้อัตราความสำเร็จในการค้นหาหนังสือมากกว่าอัตราความล้มเหลว สำหรับสาเหตุของความล้มเหลวในการค้นหาหนังสือนั้นเกิดจาก การดำเนินงานของห้องสมุดมากที่สุด รองลงมาคือเกิดจากความผิดพลาดหรือความบกพร่องของผู้ใช้ห้องสมุดเอง ในด้านที่เกิดจากการดำเนินงานของห้องสมุดได้แก่ ห้องสมุดไม่มีหนังสือที่ผู้ใช้ต้องการ หนังสือเรียงผิดที่บนชั้น ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ กับความต้องการของผู้ใช้ หนังสือที่ผู้ใช้ต้องการมีผู้อื่นยืมออกไป และหนังสือสูญหายจากห้องสมุด ส่วนในด้านความผิดพลาดหรือบกพร่องที่เกิดจากผู้ใช้อีก ได้แก่ การที่ผู้ใช้อไม่รู้จักรับัตรรายการ ไม่รู้จักสหบัตร ไม่รู้จักวิธีการค้นหาหนังสือที่ชั้น และการที่ผู้ใช้ลอกเลขเรียกหนังสือผิด

นันทพร สุภรโสภณ (2536 : 82-88) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้อาคารห้องสมุด ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรมีความเห็นต่อการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้อาคารห้องสมุดไปใช้ประโยชน์อยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เนื้อหาวิชาทักษะการใช้อาคารห้องสมุดตรงกับ ความสนใจและความต้องการของนิสิตสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าได้ นิสิตมีคะแนนความสามารถในการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้อาคารห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ในระดับน้อย (ร้อยละ 47.90) เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้อาคารห้องสมุดไปใช้ประโยชน์พบว่า นิสิตชายกับนิสิตหญิงมีความสามารถไม่แตกต่างกัน และนิสิตชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความสามารถในการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้อาคารห้องสมุดไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบตามสาขาวิชาพบว่า นิสิตคณะแพทยศาสตร์มีความสามารถในการนำความรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้อาคารห้องสมุดไปใช้ประโยชน์เป็นอันดับสูงสุด (ร้อยละ 60.55) รองลงมาคือ คณะศึกษาศาสตร์ (ร้อยละ 49.60) คณะมนุษยศาสตร์ (ร้อยละ 48.45) คณะวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 45.80) คณะสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 42.75) และคณะพลศึกษา (ร้อยละ 39.63) ตามลำดับ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษาทั้งในต่างประเทศและในประเทศ พอสรุปได้ว่า ไม่มีห้องสมุดมหาวิทยาลัยใดเลย
ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับบัณฑิตศึกษาอย่างเป็นทางการ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่
มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลางเท่านั้น นิสิตยังขาดความรู้ในการใช้
เครื่องมือและสื่อใหม่ๆ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำกับข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

✓ การกำหนดกลุ่มประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

1. การกำหนดกลุ่มประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐที่

กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 23,331 คน จากมหาวิทยาลัย 7 แห่ง จำแนกได้ดังนี้

- 1.1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.2 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 1.3 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- 1.4 มหาวิทยาลัยมหิดล
- 1.5 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- 1.6 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- 1.7 สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่สุ่มจากประชากรดังกล่าวข้างต้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608-609) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 382 คน

2.2 กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละมหาวิทยาลัย โดยคำนวณเทียบสัดส่วนแยกตามมหาวิทยาลัยจำนวน 7 แห่ง ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถาบัน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	5,432	88
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	3,075	50
3. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2,768	48
4. มหาวิทยาลัยมหิดล	2,533	42
5. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	2,168	36
6. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	808	13
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	435	7
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	896	14
7. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	5,216	84
รวม	23,331	382

2.3 ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละมหาวิทยาลัยโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย และให้ได้กลุ่มตัวอย่างเพศชาย และหญิงในแต่ละแห่งจำนวนเท่าๆ กัน

✓ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1. แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญที่เคยสอนในรายวิชาทางบรรณารักษศาสตร์และ/หรือสารนิเทศศาสตร์ หรือเป็นผู้ที่เคยสอนในระดับบัณฑิตศึกษาในด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะที่คิดว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องมีเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดข้อมูลที่ได้ผู้วิจัยจะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดขอบข่ายของแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด โดยแบบสอบถามนี้มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1.1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม

1.1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรในเนื้อหาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ/หรือสารนิเทศศาสตร์

1.1.2 สัมภาษณ์บรรณารักษ์และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาถึงความรู้และทักษะเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดที่เห็นว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องมี เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

1.1.3 นำข้อมูลจาก ข้อ 1.1.1 และ 1.1.2 มาสร้างเป็นข้อคำถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมความสามารถในการใช้ห้องสมุด

1.1.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอให้ประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญญาบัตรตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ รวมทั้งความครอบคลุมและตรงตามเนื้อหาที่ต้องการ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุง

1.1.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 6 คน (ดังรายชื่อในภาคผนวก) ตอบและแสดงความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของความรู้และทักษะในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยมีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนนดังนี้ คือ

ถ้าเลือกตอบ	มากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ถ้าเลือกตอบ	มาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ถ้าเลือกตอบ	ปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ถ้าเลือกตอบ	น้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ถ้าเลือกตอบ	น้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

1.1.6 นวัตกรรมสอบถามที่ได้รับตีพิมพ์ หาค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การประเมินของเบสท์ (Best. 1970 : 204-208) กล่าวคือ ข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไป จะคิดว่าไว้เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบ ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบพบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51 ขึ้นไป (ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข) เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงใช้ข้อคำถามทั้งหมดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุดในครั้งนี้

✓ 2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด เป็นแบบทดสอบ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ ที่อธิบายแล้วในข้อ 1 เป็นแนวทางในการสร้าง การสร้างแบบทดสอบ มีขั้นตอนดังนี้คือ

2.1 นำผลที่ได้จากแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญมาจำแนกเนื้อหาออกเป็นด้านๆ เพื่อสะดวกในการออกข้อสอบ โดยจำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านแหล่งบริการสารนิเทศ ด้านวัสดุสารนิเทศ ด้านเครื่องมือช่วยค้น และด้านฐานข้อมูล

2.2 ศึกษาเอกสารและตัวอย่างแบบทดสอบเกี่ยวกับความสามารถในการใช้ห้องสมุด ของธาดาศักดิ์ วชิรปริชาพงษ์ (2528 : 1-212) ; พวาทันธุ์เมฆา (2535 : 1-129) ; ธิดาพร นามสุข (2534 : 86-101) ; นันทพร ศุภโรจน (2536 : 100-111) และข้อสอบวิชา บร.101 ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 และข้อ 2.2 มาสร้างเป็นข้อสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด ให้มีเนื้อหาครอบคลุมเรื่อง แหล่งบริการสารนิเทศ วัสดุสารนิเทศ เครื่องมือช่วยค้น และฐานข้อมูล

2.4 นำข้อสอบที่สร้างเสร็จแล้ว จำนวน 60 ข้อ เสนอให้ประธานและกรรมการ ผู้ควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหา และการใช้ภาษา

2.5 นำข้อสอบมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของประธานและกรรมการผู้ควบคุม
 ปรินุณานิพนธ์ หลังจากนั้นก็นำไปทดลองใช้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพฯ-
 มหานครที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความยากง่าย (p) ค่าอำนาจ
 จำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ โดยข้อที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง .20 -.80
 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไปจะคัดไว้ใช้ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบจะต้องมีค่า
 ตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ปรากฏว่าจากจำนวนข้อสอบทั้งหมด 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก และค่า
 ความยากง่ายต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน 20 ข้อ จึงได้ปรับปรุงแก้ไขข้อสอบใหม่ให้เหมาะสม แล้วนำ
 เสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมปรินุณานิพนธ์อีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ความเห็นชอบ คณะกรรมการฯ ได้ตัด
 ข้อสอบบางข้อออก พร้อมกับปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง คงเหลือข้อสอบทั้งสิ้นจำนวน 54 ข้อ ดังนี้

- 1) ด้านแหล่งบริการสารสนเทศ จำนวน 7 ข้อ
- 2) ด้านวัสดุสารสนเทศ จำนวน 15 ข้อ
- 3) ด้านเครื่องมือช่วยค้น จำนวน 22 ข้อ
- 4) ด้านฐานข้อมูล จำนวน 10 ข้อ

2.6 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยวิธีคูเดอร์-ริชาร์ดสัน
 ใช้สูตร KR. 20 ปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.85

2.7 นำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์ไปทดสอบจริงกับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย
 ของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

✓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยได้ดำเนินการตาม
 ลำดับขั้นดังนี้

1. ขอลหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารห้องสมุดมหาวิทยาลัย
 ของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 แห่ง ในการแจกแบบทดสอบให้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่เข้า
 มาใช้หอสมุดกลางหรือห้องสมุดคณะ จำนวน 382 ฉบับ

2. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เข้ามาใช้หอสมุดกลางหรือห้องสมุดคณะ
 ทำ และรอรับคืนด้วยตนเอง ในระหว่างเดือนธันวาคม 2537 ถึง เดือนมกราคม 2538 โดยได้รับ
 แบบทดสอบกลับคืนมาจำนวน 382 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรับแบบทดสอบกลับคืนมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบจำนวน 382 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-PC⁺ ดังต่อไปนี้ -

1. แบบทดสอบตอนที่ 1 คำนวณค่าร้อยละ จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด/ในส่วนที่เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ชั้นปี และประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 ส่วนภาพส่วนล่างของตัวตาราง จำนวนตามส่วนที่บันทึกจัด เชื้อ ระดับการศึกษา ปีนี้ และประสิทธิภาพในการเรียนรู้การให้ข้อมูล

สถาบัน รายละเอียด ส่วนตัว	จอ.				สก.				สธ.				สข.			
	จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา																
1. ปริญญาโท	38	9.95	44	11.52	26	6.81	24	6.28	24	6.28	24	6.28	19	4.97	22	5.76
2. ปริญญาเอก	5	1.31	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.26
รวม	43	11.26	45	11.78	26	6.81	24	6.28	24	6.28	24	6.28	19	4.97	23	6.02
พื้นที่																
ปทุมธานี																
1. บั๊ก 1	17	4.45	25	6.54	13	3.40	17	4.45	9	2.36	6	1.57	8	2.09	6	1.57
2. บั๊ก 2	14	3.66	14	3.66	8	2.09	6	1.57	6	1.57	11	2.88	10	2.62	15	3.93
3. บั๊ก 3	7	1.83	5	1.31	4	1.05	1	0.26	4	1.05	5	1.31	1	0.26	1	0.26
4. บั๊ก 4 และ 5	-	-	-	-	1	0.26	-	-	5	1.31	2	0.52	-	-	-	-
รวม	38	9.95	44	11.52	26	6.81	24	6.28	24	6.28	24	6.28	19	4.97	22	5.76
ปทุมธานี																
1. บั๊ก 1	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. บั๊ก 2	2	0.52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.26
3. บั๊ก 3	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4. บั๊ก 4 และ 5	1	0.26	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	5	1.31	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.26
ประสิทธิภาพในการเรียนรู้การให้ข้อมูล																
1. เคยเรียน	19	4.97	22	5.76	14	3.66	14	3.66	12	3.14	12	3.14	10	2.62	13	3.40
2. ไม่เคยเรียน	24	6.28	23	6.02	12	3.14	10	2.62	12	3.14	12	3.14	9	2.36	10	2.62
รวม	43	11.26	45	11.78	26	6.81	24	6.28	24	6.28	24	6.28	19	4.97	23	6.02

ค.ร.ร. 2 (ค.ร.)

mmds

ส่วนงาน	สศ.				นศ.				สจ.				รวม					
	จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ		จำนวน		ร้อยละ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา																		
1. ปริญญาโท	17	4.45	16	4.19	39	10.21	44	11.52	24	6.28	10	2.62	187	48.95	184	48.17	371	97.12
2. ปริญญาเอก	1	0.26	2	0.52	1	0.26	-	-	-	-	-	-	7	1.83	4	1.05	11	2.88
รวม	18	4.71	18	4.71	40	10.47	44	11.52	24	6.28	10	2.62	194	50.79	188	49.21	382	100.00
พื้นที่																		
ปทุมธานี																		
1. ปีที่ 1	7	1.83	3	0.79	14	3.66	26	6.81	11	2.88	4	1.05	79	20.68	87	22.77	166	43.46
2. ปีที่ 2	5	1.31	7	1.83	17	4.45	13	3.40	11	2.88	5	1.31	71	18.59	71	18.59	142	37.17
3. ปีที่ 3	4	1.05	6	1.57	8	2.09	5	1.31	2	0.52	1	0.26	30	7.85	24	6.28	54	14.14
4. ปีที่ 4 และ 5	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	1.83	2	0.52	9	2.36
รวม	17	4.45	16	4.19	39	10.21	44	11.52	24	6.28	10	2.62	187	48.95	184	48.17	371	97.12
ปทุมธานี																		
1. ปีที่ 1	-	-	-	-	1	0.26	-	-	-	-	-	-	1	0.26	-	-	1	0.26
2. ปีที่ 2	-	-	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0.79	2	0.52	5	1.31
3. ปีที่ 3	1	0.26	1	0.26	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0.52	1	0.26	3	0.79
4. ปีที่ 4 และ 5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0.26	1	0.26	2	0.52
รวม	1	0.26	2	0.52	1	0.26	-	-	-	-	-	-	7	1.83	4	1.05	11	2.88
ประจวบคีรีขันธ์																		
โรงเรียนการกีฬา																		
หลังสอบ																		
1. เสร็จเรียน	13	3.40	9	2.36	24	6.28	25	6.54	15	3.93	4	1.05	107	28.01	99	25.92	206	53.93
2. ไม่เสร็จเรียน	5	1.31	9	2.36	16	4.19	19	4.97	9	2.36	6	1.57	87	22.77	89	23.30	176	46.07
รวม	18	4.71	18	4.71	40	10.47	44	11.52	24	6.28	10	2.62	194	50.79	188	49.21	382	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาโท (ร้อยละ 97.12) โดยเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 มากที่สุด (ร้อยละ 43.46) รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 2 (ร้อยละ 37.17) เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า นิสิตชายกับนิสิตหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 50.79 และร้อยละ 49.21 ตามลำดับ) ส่วนในด้านประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดนั้น พบว่า นิสิตจำนวนเกินกว่าครึ่งเล็กน้อยเป็นผู้ที่เคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาแล้ว (ร้อยละ 53.93)

2. นํ้าแบบทดสอบตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบถูก ให้ 1 คะแนน .

ตอบผิดหรือไม่ตอบ ให้ 0 คะแนน

แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่เป็นผลรวม จำแนกตามตัวแปรเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และสถาบันที่นิตระดับบัณฑิตศึกษาสังกัด โดยนำค่าเฉลี่ยมาแปลผลดังนี้

ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 33.00 ลงมา แสดงว่า มีความสามารถในการระดับต่ำ

ได้คะแนนเฉลี่ยระหว่างร้อยละ 34.00 - 66.00 แสดงว่า มีความสามารถในการระดับปานกลาง

ได้คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ร้อยละ 67.00 ขึ้นไป แสดงว่า มีความสามารถในการระดับสูง

ซึ่งจากแบบทดสอบจำนวน 54 ข้อ คะแนนเต็ม 54 คะแนน สามารถจำแนกระดับคะแนนตามความรู้ด้านต่างๆ โดยใช้เกณฑ์ดังกล่าวได้ ดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 เกณฑ์การแปลผลคะแนนความสามารถในการใช้ห้องสมุด จำแนกเป็นรายด้าน

ความสามารถในการใช้ห้องสมุด	คะแนนเต็ม	ระดับความสามารถ		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
1. ด้านแหล่งบริการสารนิเทศ	7	0-2.37	2.38- 4.68	4.69- 7.00
2. ด้านวัสดุสารนิเทศ	15	0-5.09	5.10-10.04	10.05-15.00
3. ด้านเครื่องมือช่วยค้น	22	0-7.47	7.48-14.73	14.74-22.00
4. ด้านฐานข้อมูล	10	0-3.39	3.40- 6.69	6.70-10.00
รวม	54	0-18.35	18.36-36.17	36.18-54.00

2.3 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดเป็นรายด้านของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
จากภาคตามเพศ และประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้ t-test ส่วนสถาบันที่นิสิต
ระดับบัณฑิตศึกษาสังกัดใช้ F-test ถ้าพบความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ
นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Test)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ค่าร้อยละ

3.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมทั้งหมดของค่าเฉลี่ยคะแนน

n แทน จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง

3.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร

$$S = \frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองคูณความถี่

$(\sum fx)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวคูณความถี่ทั้งหมดยกกำลังสอง

n แทน จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง

3.4 เปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความสามารถในการใช้ห้องสมุด สภาพการใช้ทรัพยากรห้องสมุด และปัญหาการใช้ทรัพยากรห้องสมุด จำแนกตามเพศ และ ประสิทธิภาพในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

n_1, n_2 แทน จำนวนข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

s_1^2, s_2^2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มที่ 2

✓ 3.5 เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถในการใช้ห้องสมุดเป็นรายด้าน
จำแนกตามสถาบันที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสังกัด โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย

MS_b แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

3.6 สถิติทดสอบความแตกต่างรายคู่ตามวิธีของ Newman-Keuls Test โดยใช้สูตร

$$W = q(\alpha; r, df) \sqrt{\frac{MS_E}{n}}$$

เมื่อ W แทน ค่าความแตกต่างเป็นรายคู่

q แทน ค่าที่ได้จากตาราง Studentized Range Statistic

MS_E แทน ความคลาดเคลื่อนของความแปรปรวนในตารางการวิเคราะห์
ความแปรปรวน

n แทน จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่ม

✓ 4. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ

4.1 หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเป็นรายข้อ โดยใช้วิธี
เทคนิค 27 % แบ่งกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ ของ จุง เตห์ ฟาน (วิเชียร เกตุสิงห์. 2530 : 99-104)

4.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR.20 (ลิวัน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2531 : 168) โดยใช้สูตร

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[\frac{1 - \sum pq}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

n แทน จำนวนข้อในแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบถูกในแต่ละข้อ

q แทน สัดส่วนของผู้ที่ตอบผิดในแต่ละข้อ

S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งหมด //

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- n แทน จำนวนประชากรในกลุ่มตัวอย่าง
- $\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
- S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- df แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
- t แทน ค่าที่ใช้พิจารณา t-distribution
- F แทน ค่าที่ใช้พิจารณา F-distribution
- SS แทน ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean of Square)
- * แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้สรุปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้าและเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนตามเพศ
3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนตาม
ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด
4. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวนตาม
สถาบันที่นิสิตสังกัด

✓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขต กรุงเทพมหานคร ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 4

✓ ตาราง 4 ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขต กรุงเทพมหานคร

ความสามารถในการใช้ห้องสมุด	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S	ร้อยละ	แปลผล
1. ด้านแหล่งบริการสารนิเทศ	7	3.51	1.11	50.14	ปานกลาง
2. ด้านวัสดุสารนิเทศ	15	8.92	2.13	59.47	ปานกลาง
3. ด้านเครื่องมือช่วยค้น	22	12.23	2.87	55.59	ปานกลาง
4. ด้านฐานข้อมูล	10	5.84	1.88	58.4	ปานกลาง
รวม	54	30.50	5.98	56.48	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านวัสดุสารนิเทศเป็นอันดับสูงสุด (ร้อยละ 59.47) รองลงมาคือ ด้านฐานข้อมูล (ร้อยละ 58.4) และทั้ง 2 ข้ออยู่ในระดับปานกลางด้วย

2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของ
รัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามเพศ

ความสามารถในการใช้ห้องสมุด	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	
1. ด้านแหล่งบริการสารสนเทศ	3.54	1.10	3.47	1.12	0.55
2. ด้านวัสดุสารนิเทศ	8.52	2.03	9.33	2.15	-3.78**
3. ด้านเครื่องมือช่วยค้น	11.87	2.84	12.61	2.86	-2.52*
4. ด้านฐานข้อมูล	5.47	1.86	6.23	1.82	-4.04**
รวม	29.40	5.79	31.64	5.98	-3.72**

$$t(.05) = 1.96$$

$$t(.01) = 2.57$$

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวม
ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะนิสิตหญิงถือว่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามก็
ยังคงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุด
สูงกว่านิสิตชาย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชาย
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านฐานข้อมูล และด้านวัสดุสารนิเทศ และมีความสามารถ
ในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเครื่องมือช่วยค้น

ส่วนด้านแหล่งบริการสารสนเทศ ทั้งสองกลุ่มมีความสามารถไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ปรากฏผลดังแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตาม
ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

ความสามารถในการใช้ห้องสมุด	เคยเรียน		ไม่เคยเรียน		t
	$\bar{X}$	S	X	S	
1. ด้านแหล่งบริการสารนิเทศ	3.66	1.09	3.33	1.11	2.88**
2. ด้านวัสดุสารนิเทศ	9.15	2.18	8.65	2.03	2.27*
3. ด้านเครื่องมือช่วยค้น	12.16	2.81	12.32	2.95	-0.57
4. ด้านฐานข้อมูล	5.93	1.99	5.74	1.74	0.96
รวม	30.88	6.15	30.05	5.76	(1.36)

$$t(.05) = 1.96$$

$$t(.01) = 2.57$$

จากตาราง 6 แสดงว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้
ห้องสมุดกับนิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดระดับปานกลาง และเมื่อ
เปรียบเทียบกันแล้วพบว่า นิสิตทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชา
การใช้ห้องสมุด มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชา
การใช้ห้องสมุด 2 ด้าน คือ สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านแหล่งบริการสารนิเทศ
และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านวัสดุสารนิเทศ

4. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำแนกตามสถาบันที่นิสิตสังกัด ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิต จำแนกตามสถาบันที่นิสิตสังกัด

ความสามารถในการใช้ห้องสมุด	df	SS	MS	F
1. ด้านแหล่งบริการสารสนเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	6	6.17	1.03	0.83
ภายในกลุ่ม	375	463.32	1.24	
รวม	381	469.49		
2. ด้านวัสดุสารสนเทศ				
ระหว่างกลุ่ม	6	89.78	14.96	3.44**
ภายในกลุ่ม	375	1632.70	4.35	
รวม	381	1722.48		
3. ด้านเครื่องมือช่วยค้น				
ระหว่างกลุ่ม	6	63.52	10.59	1.29
ภายในกลุ่ม	375	3084.75	8.23	
รวม	381	3148.26		
4. ด้านฐานข้อมูล				
ระหว่างกลุ่ม	6	146.21	24.37	7.65**
ภายในกลุ่ม	375	1194.37	3.19	
รวม	381	1340.58		

ตาราง 7 (ต่อ)

ความสามารถในการใช้ห้องสมุด	df	SS	MS	F
รวม				
ระหว่างกลุ่ม	6	598.44	99.74	2.87**
ภายในกลุ่ม	375	13041.06	34.78	
รวม	381	13639.50		

$F(.01 ; df\ 6, 375) = 2.85$

จากตาราง 7 แสดงว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สองด้าน คือ ด้านฐานข้อมูล และด้านวัสดุสารนิเทศ

เพื่อให้ทราบวานิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันใดมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันบ้าง จึงนำค่าเฉลี่ยในข้อที่พบความแตกต่างไปเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls) โดยตั้งค่านัยสำคัญไว้ที่ระดับ .05 ดังปรากฏในตาราง 8 ต่อไปนี้

ตาราง 8 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบัน
ต่างกัน ที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

ความสามารถในการใช้ห้องสมุด	มหาวิทยาลัย	สจ.	นิด้า	มม.	มก.	มศว.	จฟ.	มธ.
	$\bar{X}$	8.18	8.47	8.86	9.02	9.22	9.28	9.58

2. ด้านวัสดุสารสนเทศ	สจ.	8.18	-	0.29	0.68	0.84	1.04	1.10*	1.40*
	นิด้า	8.47		-	0.39	0.55	0.75	0.81	1.11
	มม.	8.86			-	0.16	0.36	0.42	0.72
	มก.	9.02				-	0.20	0.26	0.56
	มศว.	9.22					-	0.06	0.36
	จฟ.	9.28						-	0.30
	มธ.	9.58							-

		สจ.	นิด้า	มศว.	มก.	มธ.	มม.	จฟ.
	$\bar{X}$	4.86	5.53	5.56	6.02	6.08	6.40	6.52

4. ด้านฐานข้อมูล	สจ.	4.86	-	0.67	0.70	1.16*	1.22*	1.54*	1.66*
	นิด้า	5.53		-	0.03	0.49	0.55	0.87	0.99
	มศว.	5.56			-	0.46	0.52	0.84	0.96
	มก.	6.02				-	0.06	0.38	0.50
	มธ.	6.08					-	0.32	0.44
	มม.	6.40						-	0.12
	จฟ.	6.52							-

จากตาราง 8 แสดงว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านวัสดุสารนิเทศสูงกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านฐานข้อมูลสูงกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และ สถาบันที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสังกัด

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน
2. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน
3. นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ ได้แก่ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2537 จำนวน 23,331 คน จากมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้คือ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 382 คน ซึ่งสุ่มจากนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 7 แห่ง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ และแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.1 แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญในด้านความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่คิดว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องมีเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด มีลักษณะเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด

เป็นแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยนำข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เป็นแนวทางการสร้าง มีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด มีจำนวน 54 ข้อ ซึ่งมีเนื้อหา ครอบคลุมด้านต่างๆ ในการใช้ห้องสมุด 4 ด้าน คือ

ด้านแหล่งบริการสารสนเทศ จำนวน 7 ข้อ

ด้านวัสดุสารสนเทศ จำนวน 15 ข้อ

ด้านเครื่องมือช่วยค้น จำนวน 22 ข้อ

ด้านฐานข้อมูล จำนวน 10 ข้อ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบทดสอบให้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ที่เข้ามาใช้หอสมุดกลางหรือห้องสมุดคณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำ ในช่วงเดือน ธันวาคม 2537 ถึง เดือน มกราคม 2538

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร

5.2 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน ตามเพศ โดยใช้ t -test

5.3 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน ตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด โดยใช้ t -test

5.4 เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน ตามสถาบันที่นิสิตสังกัด โดยใช้ F -test ถ้าพบความแตกต่างจะทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Test)

✓สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร สรุปผลได้ดังนี้

1. ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขต กรุงเทพมหานคร

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมในระดับปานกลาง (ร้อยละ 56.48) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มีความสามารถในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุสารนิเทศเป็นอันดับสูงสุด (ร้อยละ 59.47) รองลงมา คือ ด้านฐานข้อมูล (ร้อยละ 58.4) ซึ่งทั้งสองด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางด้วย

2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของ รัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จําแนกตามเพศ

นิสิตชายและนิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมในระดับปานกลาง โดยเฉพาะนิสิตหญิงถือว่าอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชาย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านฐานข้อมูล และด้านวัสดุสารนิเทศ และมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านเครื่องมือช่วยค้น ส่วนแหล่งบริการสารนิเทศ ทั้งสองเพศมีความสามารถไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จําแนกตาม ประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดกับนิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า นิสิตทั้งสองกลุ่มมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด 2 ด้าน คือ สูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านแหล่งบริการสารนิเทศ และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านวัสดุสารนิเทศ

4. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จําแนกตาม สถาบันที่นิสิตสังกัด

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันที่ต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สองด้านคือ ในด้านฐานข้อมูล และด้านวัสดุสารนิเทศ

เมื่อพิจารณารายชื่อที่มีความแตกต่างพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านวัสดุสารนิเทศสูงกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านฐานข้อมูลสูงกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

✓ อภิปรายผล

1. ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกเป็นรายด้านก็พบว่า ทุกด้านนิสิตมีความสามารถอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลี และรีด (Lee and Read. 1972 : 403-407) ที่พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีความรู้ในการใช้ห้องสมุดในระดับปานกลางเท่านั้น จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความรู้ความสามารถในการใช้ห้องสมุดยังอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษานั้น มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสืบเสาะ แสวงหา และบุกเบิกวิทยาการใหม่ ๆ ด้วยตนเอง เป็นประการสำคัญ ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2533 : 46) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการเรียนเชิงรุก ซึ่งผู้เรียนจะต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และนำเสนอข้อค้นพบของตนได้อย่างมีหลักเกณฑ์ หลักการ และหลักวิชา ฉะนั้นการศึกษาระดับนี้จะบรรลุผลได้ก็ต่อเมื่อนิสิตนักศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้ห้องสมุดหรือแหล่งบริการสารนิเทศอื่นๆ เป็นอย่างดี ผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า โดยภาพรวมนิสิตระดับบัณฑิตศึกษายังขาดทักษะในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ทั้งนี้เพราะ ถ้านิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างกว้างขวางแล้ว ระดับความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตก็น่าจะสูงตามไปด้วย

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการใช้ห้องสมุด ด้านวัสดุสารนิเทศเป็นอันดับสูงสุด รองลงมาคือ ด้านฐานข้อมูล ที่เป็นเช่นนี้เพราะ นิสิตระดับนี้เป็น ผู้ที่ใช้วัสดุสารนิเทศประเภทต่างๆ ของห้องสมุดอยู่เป็นประจำนับตั้งแต่สมัยที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จนกระทั่งถึงระดับบัณฑิตศึกษา จึงทําให้นิสิตเกิดความคุ้นเคยกับวัสดุสารนิเทศประเภทต่างๆ ของ ห้องสมุดเป็นอย่างดี ส่วนในด้านฐานข้อมูลนั้น นิสิตส่วนใหญ่มักจะเคยใช้บริการมาบ้างพอสมควร ประกอบกับแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้กำหนดเนื้อหาเรื่องฐานข้อมูลไว้อย่างกว้างๆ ไม่เฉพาะเจาะจงสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่งมีเหมือนๆ กัน

2. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของ รัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนตามเพศ

จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชาย ซึ่ง ตรงกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุด แตกต่างกัน การที่ปรากฏผลเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โดยธรรมชาติแล้วเพศหญิงเป็นเพศที่มีความละเอียด รอบคอบ มีความขยัน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเป็นนิสัยติดตัวอยู่แล้ว ประกอบกับการใช้ ห้องสมุดเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ผู้เข้าจะต้องฝึกฝน หรือต้องใช้อยู่บ่อยๆ จึงจะเกิดความชำนาญ ด้วยอุปนิสัย เหล่านี้จึงมีผลทําให้นิสิตหญิงมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชาย ซึ่งในเรื่องนี้ สอดคล้องกับหลักจิตวิทยาการเรียนรู้ที่พบว่า เพศหญิงกับเพศชายมีความสามารถทางด้านสมองแตกต่างกัน กล่าวคือ เพศหญิงมีความสามารถด้านภาษา ศิลปะ วรรณคดี หรือวิชาที่เกี่ยวกับการทอจํา ส่วนเพศชาย จะมีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เครื่องยนต์กลไก การคิดคำนวณ และการใช้เหตุผล ประกอบกับ วิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าจัดอยู่ในสาขาทางด้านศิลปศาสตร์ ดังนั้นนิสิตหญิงจึงมี ความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตชายตามหลักการที่กล่าวมา

3. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของ
รัฐในเขตกรุงเทพมหานคร จานแนกตามประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด

จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้
ห้องสมุด และนิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีความสามารถในการใช้ห้องสมุด
โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ คำว่า
"มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด" ในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึงเฉพาะ การที่นิสิตเคย
เรียนวิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า (บร.101) หรือรายวิชาที่มีเนื้อหาเดียวกันกับ
วิชา บร.101 แต่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ในระดับปริญญาตรี และจะต้องเคยเรียนมาแล้วในระยะเวลา
ไม่เกิน 10 ปีเท่านั้น จากคำนิยามดังกล่าวจะเห็นว่า คำว่า "มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้
ห้องสมุด" ไม่ได้ครอบคลุมไปถึง 1) วิชาการใช้ห้องสมุดที่นิสิตเคยเรียนมาแล้วในระดับอื่น เช่น
เคยเรียนจากโรงเรียนมัธยมศึกษา จากวิทยาลัยเทคนิคและอาชีวศึกษา เป็นต้น 2) นิสิตที่เคยเรียน
วิชาการใช้ห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าในระดับปริญญาตรี แต่ในระยะเวลาเกิน 10 ปีขึ้นไป
3) วิธีการอื่นๆ ที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อช่วยให้นิสิตใช้ห้องสมุดได้อย่างถูกวิธี เช่น
การนำชมห้องสมุด การปฐมนิเทศเรื่องห้องสมุดให้แก่นิสิตใหม่ การจัดป้ายนิเทศ การจัดทำคู่มือ
แนะนำการใช้ห้องสมุด เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เองจึงทบทวนนิสิตทั้งที่มีและไม่มีประสบการณ์ในการเรียน
วิชาการใช้ห้องสมุด มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน

นอกจากนั้นแล้ว ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะมีปัจจัยอื่นอีกที่ทบทวนนิสิตทั้ง 2 กลุ่ม มีความสามารถ
ในการใช้ห้องสมุดไม่แตกต่างกัน ปัจจัยดังกล่าว เช่น การที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ล้วนแต่เป็น
ผู้ที่เคยใช้ห้องสมุดมาแล้วพอสมควร จึงทำให้เกิดทักษะในการใช้ห้องสมุดได้ถึงแม้จะไม่เคยเรียนวิชา
การใช้ห้องสมุดมาก็ตาม ดังผลการวิจัยของ มุสซาวิ (Musavi. 1977 : 3120A) ที่ได้ศึกษา
ถึงความแตกต่างระหว่างผู้ใช้กับผู้ที่ไม่ใช้ห้องสมุดว่ามีระดับความรู้ ทักษะ และเจตคติต่อการ
ใช้ห้องสมุดแตกต่างกันหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้เข้าใช้ห้องสมุดมีความรู้ในด้านทรัพยากร และ
บริการของห้องสมุด ตลอดจนทักษะในการใช้ห้องสมุดสูงกว่าผู้ที่ไม่เข้าใช้ห้องสมุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ในด้านแหล่งบริการสารนิเทศ และด้านวัสดุสารนิเทศ ทั้งนี้เพราะ นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดย่อมได้รับการสอนให้รู้จักใช้ห้องสมุดได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ช่วยให้นิสิตรู้จักแหล่งข้อมูลต่างๆ ทั้งในและนอกสถาบันที่ตนเองศึกษาอยู่ อย่างกว้างขวาง รู้จักวัสดุและอุปกรณ์ ตลอดจนบริการต่างๆ และสิ่งอำนวยความสะดวกของห้องสมุด ดีกว่านิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ซึ่งอาจจะคุ้นเคยหรือรู้จักเฉพาะแหล่งบริการสารนิเทศหรือวัสดุสารนิเทศในสาขาวิชาที่ตนศึกษาอยู่เท่านั้น ดังนั้นจึงทำให้นิสิตที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมีความสามารถในการใช้ห้องสมุดทั้ง 2 ด้านสูงกว่านิสิตที่ไม่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธิดาพร นามสุข (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด มีผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศสูงกว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนวิชาการใช้ห้องสมุด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮิตท์ (Hitt. 1991 : 653-A) ที่พบว่า นิสิตที่ได้รับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด มีทักษะในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตที่ไม่ได้รับการสอนวิชาการใช้ห้องสมุด

4. เปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถาบันที่นิสิตสังกัด

จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่ศึกษาในสถาบันที่ต่างกัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งตรงตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดสูงกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ในด้านวัสดุสารนิเทศ สาเหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่เก่าแก่ และเปิดสอนมาแล้วหลายปี ประกอบด้วยคณะวิชาต่างๆ มากมาย ดังนั้นวัสดุสารนิเทศที่มีอยู่ในห้องสมุด จึงมีจำนวนมากครอบคลุมทุกสาขาวิชา ประกอบกับแบบทดสอบที่สร้างขึ้นนี้ เป็นแบบทดสอบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดอย่างกว้างๆ ไม่ได้เจาะจงเจาะจงสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ

ฉะนั้นจึงเป็นเหตุให้นิสิตทั้ง 2 สถาบัน มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านวัสดุสารนิเทศสูงกว่า นิสิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนเน้นหนักทางด้านเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และ ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 19 กุมภาพันธ์ 2529 : 3-4) เพราะฉะนั้นทรัพยากรหรือวัสดุสารนิเทศที่มีอยู่ในห้องสมุดส่วนใหญ่จึงจำกัดหรือเน้นหนักไปทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และอุตสาหกรรม นิสิตจึงรู้จักหรือคุ้นเคยเฉพาะวัสดุสารนิเทศอยู่ในขอบเขตที่เกี่ยวกับสาขาวิชาที่ตนศึกษาอยู่เท่านั้น

นอกจากนั้นยังพบอีกว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านฐานข้อมูลสูงกว่านิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยดังกล่าวได้เปิดสอนครอบคลุมหลายสาขาวิชา ห้องสมุดแต่ละแห่งจึงได้จัดหาหรือพัฒนาฐานข้อมูลต่างๆ ขึ้นเพื่อบริการแก่นิสิตซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นฐานข้อมูลทางการศึกษา ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ด้านแพทยศาสตร์ ด้านธุรกิจ เป็นต้น เพราะฉะนั้นโอกาสที่นิสิตจะรู้จักหรือคุ้นเคยกับฐานข้อมูลต่างๆ เหล่านี้จึงมีมากกว่านิสิตจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ซึ่งอาจจะคุ้นเคยเฉพาะฐานข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือทางด้านอุตสาหกรรม เท่านั้น และเหตุผลอีกประการหนึ่งที่ทำให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ มีความสามารถต่ำกว่ามหาวิทยาลัยอื่น อาจเนื่องมาจากแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับฐานข้อมูลอย่างกว้างๆ ไม่ได้เฉพาะเจาะจงฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และครุศาสตร์อุตสาหกรรมโดยเฉพาะ ดังนั้นจึงส่งผลให้นิสิตสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ มีความสามารถในการใช้ห้องสมุดต่ำกว่าสถาบันการศึกษาอื่นๆ //

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการใช้ห้องสมุด โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่ายังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่น่าพอใจ จึงควรมีการกำหนด วิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้า ไว้ในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้มีการเรียนการสอนสำหรับ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาทุกวิชาเอก เพราะว่าในปัจจุบันไม่มีมหาวิทยาลัยใดที่สอนวิชาห้องสมุดและการศึกษาค้นคว้าในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรีอย่างเป็นทางการเลย โดยอาจจะจัดเป็นวิชาบังคับหรือ วิชาเลือกก็ได้

2. ข้อเสนอแนะต่อห้องสมุดมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาครั้งนี้ถึงแม้ผลการศึกษาจะพบว่า นิสิตมีความสามารถในการใช้ห้องสมุด ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง แต่ก็ยังมีบางด้านที่นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (ด้านแหล่งบริการสารนิเทศ ร้อยละ 50.14 และด้านเครื่องมือช่วยค้น ร้อยละ 55.59) ทั้งที่ ความรู้ทั้งสองด้านนี้มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเครื่องมือช่วยค้น ทั้งนี้เพราะ เครื่องมือช่วยค้นถือว่าเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่สารนิเทศที่อยู่ในสื่อรูปแบบต่างๆ ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพราะฉะนั้นในการให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดที่ห้องสมุดทำอยู่เป็นประจำแล้ว นั้น นอกจากจะให้ความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดหรือแหล่งบริการสารนิเทศอย่างกว้างๆ แล้ว ควรเน้นหนัก ในเรื่องเครื่องมือช่วยค้น และแหล่งบริการสารนิเทศให้มากขึ้นเป็นพิเศษด้วย ทั้งนี้ถึงแม้ห้องสมุดจะมี ทรัพยากรสารนิเทศที่ทันสมัยอยู่เป็นจำนวนมาก ได้รับงบประมาณสนับสนุนปีละหลายๆ หรือมีการจัดทำ เครื่องมือช่วยค้นไว้อย่างครบครันก็ตาม สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เป็นตัวบ่งชี้ว่าห้องสมุดแห่งนั้นจะสามารถสนอง ตอบต่อความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดได้อย่างแท้จริง ตรงกันข้ามถ้าห้องสมุดสามารถสอนหรือแนะนำ ให้ผู้ใช้รู้จักวิธีใช้เครื่องมือช่วยค้น หรือรู้ถึงวิธีการเข้าถึงสารนิเทศที่อยู่ในแหล่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง อย่างอิสระแล้ว น่าจะเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุดได้พอสมควร

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

3.1 ควรศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยใด มหาวิทยาลัยหนึ่งโดยเฉพาะ แล้วศึกษาว่าความสามารถนั้นสัมพันธ์กับองค์ประกอบใดบ้าง

3.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐกับมหาวิทยาลัยเอกชน หรือระหว่างนิสิตภาคปกติกับนิสิตภาคพิเศษ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กิ่งทอง สิริมงคล. พฤติกรรมการณ์หาและการใช้ข้อสนเทศในการเขียนวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาบัณฑิตวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. ศึกษาการจัดหาและการใช้หนังสือ ณ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- จตุพร ขวัญเมือง. การศึกษาการยืมหนังสือในและนอกวิชาเอกของนิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. ถ่ายเอกสาร.
- จารุพร สัทธาธิก. ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุดเพื่อการวิจัยในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- จิตรา ทับแสง. ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดประกอบการวิจัยวิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างปีการศึกษา 2507-2516. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- จุฑาทิพย์ โอสถานนท์. ปัญหาการใช้ห้องสมุดของนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
- ชูศักดิ์ เอกเพชร. รูปแบบการจัดบัณฑิตศึกษาสาขาการประถมศึกษาในวิทยาลัยครูภาคใต้. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. ถ่ายเอกสาร.
- ฉัตร กอดดีกาฤ. ปัญหาของนิสิตบัณฑิตในการใช้ห้องสมุดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2519. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.

ณิศา สวัสดิ์สรรพ. การสำรวจการใช้ทรัพยากรห้องสมุดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเพื่อประกอบการสอนของคณาจารย์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อัดสำเนา.

ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์. การเลือกและการจัดหาทรัพยากรห้องสมุด. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน, 2527.

_____. พฤติกรรมการสอนวิธีใช้ห้องสมุด. กรุงเทพฯ : บุรพาสาน, 2528.

ธิดาพร นามสุข. ความรู้ในการใช้และในการเข้าถึงสารนิเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. ถ่ายเอกสาร.

นันทพร สุภรโสภณ. ความคิดเห็นของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่มีต่อการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการใช้ห้องสมุด. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. ถ่ายเอกสาร.

นิภา ชินพงษ์. การใช้และความต้องการใช้ทรัพยากรห้องสมุดของผู้ใช้ห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532. ถ่ายเอกสาร.

ประจักษ์ เต็ดแก้ว. การศึกษาสหสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจการใช้ห้องสมุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ปีการศึกษา 2514. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2515. อัดสำเนา.

ประชุมสุข อาชาวารุง. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์," ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา. บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สีนารัตน์. หน้า 45-65. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

เปรมวัลย์ วาริธร. ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดประกอบการวิจัยชั้นปริญญามหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2510-2517. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อัดสำเนา.

"พระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ," ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 103. ตอนที่ 26. หน้า 1-32. 19 กุมภาพันธ์ 2529.

พวา พันธุ์เมฆา. สารนิเทศกับการศึกษาค้นคว้า. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.

เพ็ญแข พุ่มศิริ. การใช้ทรัพยากรห้องสมุดของนักเรียนโรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษาใน

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. "การจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา," ใน พูดเรื่องอุดมศึกษา.

หน้า 114-125. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

มันส์ สายเสมอ. การศึกษาการใช้ทรัพยากรห้องสมุดในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิตและนิสิต

ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม ระหว่างปีการศึกษา 2523-

2526. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม,

2530. ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา พ.ศ.

2533. ลงวันที่ 1 มิถุนายน 2533.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :

ศึกษาพร, 2531.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์," ใน เอกสารประกอบการ

การประชุมนิเทศนิสิตใหม่ระดับบัณฑิตศึกษา ปีการศึกษา 2533. หน้า 46-48. กรุงเทพฯ :

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.

วิจิตร ศรีสอ้าน. "ปรัชญาและเป้าหมายของการบัณฑิตศึกษา," ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา.

บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. หน้า 73-87. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

_____. "ลักษณะทั่วไป แนวคิด และโครงสร้างในการจัดบัณฑิตศึกษา," รวมคานหง.

6(3) : 15-30 ; กรกฎาคม 2522.

วิจิตร สีนลารัตน์. "การเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา : สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางแก้ไข,"

ใน การอุดมศึกษาเชิงรุก. หน้า 15-20. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2534.

วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ :

ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

สุทธิลักษณ์ อัทธวงศ์. บรรณารักษศาสตร์เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2510.

สุภาภรณ์ สังข์ศรี. การสำรวจการใช้บริการสำนักบรรณสารการพัฒนาของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒน

บริหารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

อัสตานา.

สุนน อมรวิวัฒน์. "การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสาครศาสตร์," ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา.

บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. หน้า 46-65. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

อมรรัตน์ ศรีสุรภานนท์. วิธีให้การศึกษาแก่ผู้ใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัสตานา.

อัญญา แสงกระจ่าง. ความสำเร็จและความล้มเหลวในการค้นหาหนังสือของผู้ใช้ในห้องสมุดกลาง

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2533. ถ่ายเอกสาร.

อำไพ สุจริตกุล. "คุณภาพของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย," ใน เสริมสมรรถภาพบัณฑิตศึกษา.

บรรณาธิการโดย ไพฑูรย์ ลินลารัตน์. หน้า 141-146. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

Alire, Camila Ann. "A Nationwide Survey of Education Doctoral Students'

Attitudes Regarding the Importance of the Library and the Need

for Bibliographic Instruction," Dissertation Abstracts International.

45(3) : 673-A ; September, 1984.

Best, John W. Research in Education. 2nd ed. Englewood Cliffs, N.J. :

Prentice Hall, 1970.

Bonn, George S. "Evaluation of the Collection," Library Trends. 22(3) :

265-304 ; January, 1974.

- Douglas, Mary Peacock. "The Library in the Modern Primary School,"
in The Primary School Library and Service. p.13-15. Paris : Unesco,
1966.
- Hitt, Charles Jefferson. "An Evaluation of a Bibliographic Instruction
Course in the General Education Curriculum of Mankato State
University : Effects of Library-Media Education 101 on Library-Use
Skills and Behaviors," Dissertation Abstracts International. 53(3) :
653-A - 654-A ; September, 1992.
- Jones, Norah E. Book are Being Read : Summary of a Questionnaire on
the Use of the Library at the University of California, Los Angeles.
New York : Chartwell House, 1969.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for
Research Activities," Educational and Psychological Measurement.
30 : 607-610 ; Autumn, 1970.
- Lee, John W. and Raymond L. Read. "The Graduate Business Student and the
Library," College & Research Libraries. 28(33) : 403-407 ;
September, 1972.
- Musavi, Nurich. "Users and non-users of College Libraries,"
Dissertation Abstracts Informational. 38(6) : 3120A ; December,
1977.
- Rzasa, Philip V. and John H. Moriarty. "The Types and Needs of Academic
Library Users : A Case Study of 6,568 Responses," College &
Research Libraries. 31(6) : 403-409 ; November, 1970.
- Subrahmanyam, T. "A Study of Information Seeking Behavior of Doctoral
Candidates in Social Science," Hearld of Library Science. 22(3-4)
: 200-204 ; July - October, 1983.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชญ์ ทับเที่ยง ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชัยวัฒน์ คุประตกุล ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. รองศาสตราจารย์ ดร.ประภาวดี สืบสนธิ์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. ดร.พิมลพรรณ ประเสริฐวงศ์ (เรพเพอร์) ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. อาจารย์ณฤมล ปราชญ์อิน ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กรกฎาคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 1 ชุด

ด้วย นายน้อย คันชังทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร อยู่ในระหว่างการทบทวนวิทยานิพนธ์
เรื่อง "ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขต
กรุงเทพมหานคร" เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุผลตามเป้าหมาย จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็น
ผู้เชี่ยวชาญตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะ
อันมีค่าแก่นิสิตด้วยจะเป็นพระคุณอย่างสูง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์พวา พันธุ์เมฆา)

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

กรกฎาคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยข้าพเจ้า นายน้อย คันชังทอง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด ในฐานะที่ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญและเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามาแล้ว จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถามที่แนบมานี้ตามความเป็นจริง คำตอบของท่านจะนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายน้อย คันชังทอง)

นิสิตระดับปริญญาโท

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง ในยุคปัจจุบันนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาควรต้องมีความรู้ความเข้าใจ และทักษะ เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุดและแหล่งสารนิเทศต่างๆ เป็นอย่างดี แต่ถ้าพิจารณาเป็นข้อย่อยที่ละเอียดลงไปแล้วแต่ละข้ออาจจะมีควมสำคัญมากน้อยต่างกัน

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้มีประสบการณ์ในการสอนนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาหัวข้อย่อยต่างๆ ข้างล่างนี้ว่า แต่ละหัวข้อมีความสำคัญที่นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาควรรู้มากน้อยเพียงไร ที่จะทำให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีคุณภาพ

โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

รายการความรู้และทักษะในการใช้ห้องสมุด	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ความรู้เรื่องแหล่งบริการสารนิเทศ</u>					
1. บอกได้ว่าหอสมุดของสถาบันที่นิสิตศึกษาอยู่นั้นมีบริการต่างๆ อะไรบ้าง.....					
2. มีความรู้เรื่องแหล่งข้อมูลเฉพาะด้านในสาขาวิชาที่นิสิตศึกษา ว่ามีอยู่ที่ไหนอีกบ้าง					
3. รู้จักแหล่งบริการสารนิเทศอื่นๆ ที่อยู่ภายนอกสถาบัน					
4. รู้จักบุคลากรหรือบุคคลสำคัญที่มีความรู้เฉพาะด้านหรือในสาขาวิชาที่ตนศึกษาอยู่ ซึ่งนอกเหนือไปจากอาจารย์ที่สอน					
5. มีความรู้ความเข้าใจในระบบการจัดเก็บวัสดุสาร-นิเทศ เช่น การจัดหมู่หนังสือ เป็นต้น					
6. รู้จักแหล่งสารนิเทศหรือแหล่งข้อมูลต่างๆ ในห้องสมุด					

รายการความรู้และทักษะในการใช้ห้องสมุด	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>ความรู้เรื่องวัสดุสารนิเทศ</u>					
7. บอกได้ว่าหนังสืออ้างอิงแต่ละประเภทจะให้ข้อมูลด้านใดบ้าง					
8. รู้จักวิธีใช้หนังสืออ้างอิง					
9. รู้จักวิธีการค้นหาบทความวารสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ					
10. รู้จักวิธีค้นหารายชื่อวารสารจากห้องสมุดอื่นๆ					
11. รู้จักวิธีค้นหาสิ่งพิมพ์รัฐบาล					
12. รู้จักวิธีใช้หนังสือพิมพ์รายวัน					
13. รู้จักวิธีใช้จุลสาร/กฤตภาค					
14. รู้จักวิธีค้นวิทยานิพนธ์/ปริญญาโท					
15. สามารถใช้สื่อโสตทัศนได้					
16. รู้จักวิธีค้นหารายชื่อสื่อโสตทัศน					
17. สามารถประเมินคุณค่าของหนังสือและสิ่งพิมพ์อื่นๆได้					
<u>ความรู้เรื่องเครื่องมือช่วยค้น</u>					
18. สามารถใช้บัตรรายการในการค้นหาหนังสือที่ต้องการได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง					
19. รู้หลักเกณฑ์การเรียงบัตรรายการ					
20. เข้าใจสัญลักษณ์ต่างๆ ในบัตรรายการ					
21. รู้จักวิธีใช้บัตรบรรณ					
22. รู้หลักเกณฑ์การเรียงบัตรบรรณ					

รายการความรู้และทักษะในการใช้ห้องสมุด	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23. รู้จักวิธีใช้ทรัพยากรและวารสารสาระสังเขป					
24. รู้จักใช้ทรัพยากรที่เป็นเล่มสำหรับค้นบทความวารสาร ภาษาต่างประเทศ เช่น Readers' Guide, CIJE เป็นต้น					
25. รู้จักวิธีการค้นบรรณานุกรม					
26. มีความรู้ความสามารถในการรวบรวมบรรณานุกรม					
27. สามารถกำหนดหัวเรื่องหรือคำสำคัญเพื่อค้นหา สารนิเทศที่ต้องการได้					
<u>ความรู้เรื่องฐานข้อมูล</u>					
28. รู้ว่าแหล่งใดบ้างที่ให้บริการสืบค้นฐานข้อมูล					
29. รู้ว่าฐานข้อมูลต่างๆ มีบริการที่ไหนบ้าง					
30. รู้จักวิธีการสืบค้นฐานข้อมูลด้วยตนเอง					
31. มีทักษะในการกำหนดคำสำคัญเพื่อการสืบค้น					
32. รู้จักชื่อฐานข้อมูลที่ดี-รวมที่สำคัญๆ					
33. สามารถเลือกฐานข้อมูลได้ตรงกับความต้องการ					
34. รู้จักส่วนต่างๆ ที่ปรากฏในฐานข้อมูล(Print out)					
35. มีความรู้เรื่องสื่ออิเล็กทรอนิกส์					
36. สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการเข้าถึง สารนิเทศได้					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่ง

แสดงค่าเฉลี่ยของข้อคำถามแต่ละข้อ

ข้อ	ค่าเฉลี่ย	ข้อ	ค่าเฉลี่ย
1.	4.33	19.	4.00
2.	4.50	20.	4.00
3.	4.33	21.	4.33
4.	4.50	22.	4.00
5.	4.00	23.	4.33
6.	4.50	24.	4.17
7.	4.17	25.	4.67
8.	4.33	26.	4.17
9.	4.67	27.	4.67
10.	4.00	28.	3.33
11.	3.50	29.	4.17
12.	3.50	30.	3.67
13.	3.67	31.	4.00
14.	4.00	32.	3.50
15.	3.33	33.	3.83
16.	3.00	34.	4.17
17.	4.00	35.	3.50
18.	4.33	36.	3.67

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด

(สำเนา)

ที่ ทม 1007/

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

ธันวาคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นายน้อย คั่นชั่งทอง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอก
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขต
กรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.พวา พันธุ์เมฆา ประธาน

อ.พวงพกา คงอุทัยกุล กรรมการ

สิ่งที่นิสิตขอความอนุเคราะห์ คือ ขอให้นิสิตที่มาใช้บริการในหอสมุดตอบแบบทดสอบ ในระหว่าง
เดือนธันวาคม 2537 - เดือนมกราคม 2538 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และขอขอบคุณใน
ความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใดๆ ที่ท่านจะโปรดฯให้แก่ นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 258-4119

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ธันวาคม 2537

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบทดสอบ

เรียน นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาทุกท่าน

ด้วยข้าพเจ้ากำลังศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อเรียบเรียงปริญญาโทเรื่อง ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการใช้ห้องสมุดด้านต่างๆ ของนิสิต ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับห้องสมุด สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีทักษะในการใช้ห้องสมุดและแหล่งบริการสารนิเทศอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบทดสอบนี้เป็นส่วนสำคัญต่อการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้โปรดทำแบบทดสอบให้ดีที่สุด เพราะคำตอบของท่านมีค่าอย่างยิ่งต่อการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายไฉย คันช้างทอง)

นิสิตปริญญาโท สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบทดสอบ

ความสามารถในการใช้ห้องสมุดของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัย
ของรัฐในเขตกรุงเทพมหานคร

ก่อนที่ท่านจะลงมือทำแบบทดสอบ โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ โดยเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่อง

() ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่

() จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

() มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

() มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

() มหาวิทยาลัยมหิดล

() มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร () สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

() สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

() สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

() สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3. วิชาเอก/สาขาวิชา.....

4. ระดับการศึกษา () ปริญญาโท () ปริญญาเอก

5. ชั้นปีที่ () ปีที่ 1 () ปีที่ 2 () ปีที่ 3 () ปีที่ 4 () เกินกว่าปีที่ 4

6. ท่านเคยเรียนวิชาการใช้ห้องสมุดมาแล้วหรือไม่

() เคย ผ่านมาแล้ว () 1-5 ปี

() 6-10 ปี

() 11 ปีขึ้นไป

() ไม่เคย

7. หอสมุดกลางของสถาบันที่ท่านศึกษาอยู่ ได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการใช้ห้องสมุดอะไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() นำชมห้องสมุด

() จัดทำคู่มือการใช้ห้องสมุด

() แจกคู่มือแนะนำห้องสมุด

() จัดนิทรรศการแนะนำการใช้ห้องสมุด

() สอนวิธีการใช้ห้องสมุด

() จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์ห้องสมุด

() บรรยายเรื่องห้องสมุดในวันปฐมนิเทศนิสิตนักศึกษาใหม่

() อื่นๆ (โปรดระบุ)

แบบทดสอบวัดความสามารถในการใช้ห้องสมุด

- คำชี้แจง 1. โปรดกาเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค หรือ ง ที่ท่านเห็นว่าถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
2. แบบทดสอบมีทั้งหมด 54 ข้อ
3. โปรดทาบแบบทดสอบทุกข้อ
-

1. ท่านสามารถขอรับบริการใดจากห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้บ้าง

ก. บริการสอนการใช้ห้องสมุด	ข. บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
ค. บริการถ่ายเอกสาร	ง. ถูกทุกข้อ
2. ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศต่อไปนี้ ที่ให้บริการสารสนเทศเน้นทางด้านกฎหมายโดยเฉพาะ

ก. ศูนย์ข้อมูลคณะรัฐมนตรี	ข. หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ค. ห้องสมุดดำรงราชานุภาพ	ง. ห้องสมุดอุมานราชชน
3. "ศูนย์เอกสารประเทศไทย" (Thailand Information Center) ตั้งอยู่ที่ใด

ก. หอสมุดแห่งชาติ	ข. ห้องสมุดสภาวิจัยแห่งประเทศไทย
ค. สถาบันไทยคดีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	ง. สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. "ไดอะล็อก" (DIALOG) ที่ให้บริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยบางแห่ง หมายถึงอะไร

ก. ชื่อระบบคอมพิวเตอร์	ข. ชื่อหนังสือรายปี
ค. ชื่อฐานข้อมูล	ง. ชื่อธุรกิจบริการฐานข้อมูลจากสหรัฐอเมริกา
5. ถ้าจะค้นคว้าเรื่อง "เพลงลูกทุ่งไทย" แหล่งความรู้ที่เป็นบุคคลในข้อใดต่อไปนี้ที่จะให้ข้อมูลได้กว้างขวางและลึกซึ้งมากที่สุด

ก. นายเจนพ จบกระบวนวรรณ	ข. นางผ่องศรี วรนุช
ค. อธิบดีกรมศิลปากร	ง. นายพยงค์ มุกดา

6. ถ้าสิ่งพิมพ์ที่ท่านต้องการไม่มีในห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ท่านศึกษาอยู่ แต่มีในห้องสมุดสถาบันอื่น ท่านควรเลือกใช้บริการใดของห้องสมุดเพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งสิ่งพิมพ์เล่มนั้น

- ก. บริการสืบค้นข้อมูลจากซีดี-รอม (CD-ROM)
- ข. บริการสืบค้นข้อมูลระบบออนไลน์ (Online) จากต่างประเทศ
- ค. บริการยืมระหว่างห้องสมุด
- ง. บริการจองหนังสือ

7. หอจดหมายเหตุ (Archives) เป็นแหล่งที่เก็บวัสดุสารนิเทศประเภทใด

- ก. วัสดุสารนิเทศทุกชนิด ทั้งสิ่งตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ ทุกสาขาวิชา
- ข. วัสดุสารนิเทศทุกชนิด ทั้งสิ่งตีพิมพ์และไม่ตีพิมพ์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
- ค. เอกสารต้นฉบับ รายงาน วัตถุทัศนวัสดุ ที่บันทึกข้อมูลที่เป็นกิจกรรมหรือธุรกิจของรัฐบาล เพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้านประวัติศาสตร์
- ง. เอกสารต้นฉบับ รายงาน วัตถุทัศนวัสดุ ที่บันทึกข้อมูลที่เป็นกิจกรรมหรือธุรกิจของ ภาคราชการและภาคเอกชน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้านประวัติศาสตร์

8. ต้องการทราบเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปีที่ผ่านมาของไทย จะค้นได้จากหนังสือเล่มใด

- ก. Siam Directory
- ข. Siam Almanac
- ค. Siam Chronicle
- ง. Thailand National Directory

9. สารานุกรมใดต่อไปนี้เป็นสารานุกรมเฉพาะวิชา

- ก. Encyclopedia Britanica
- ข. Encyclopedia Americana
- ค. Collier's Encyclopedia
- ง. Encyclopedia of Educational Research

10. หนังสืออ้างอิงที่ให้ความรู้เกี่ยวกับชื่อเฉพาะของสถานที่ อาณาเขต ตำบล หัวยุ ท้อง คลอง บึง คือ

- ก. สารานุกรม
- ข. อักษรานุกรมภูมิศาสตร์
- ค. หนังสือแนะนำเที่ยว
- ง. หนังสือแผนที่

11. ต้องการศึกษารื่อง "เงินตราไทย" จะค้นได้จาก

- ก. พจนานุกรมไทย
- ข. อักษรานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
- ค. ราชกิจจานุเบกษา
- ง. สารานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน

12. การใช้หนังสืออ้างอิงให้ได้ประโยชน์สูงสุดและถูกต้อง ควรทำอย่างไร เป็นอันดับแรก
- ก. อ่านเนื้อหาคร่าวๆ ตลอดทั้งเล่ม ข. เลือกอ่านเฉพาะเรื่องที่ต้องการ
- ค. อ่านคำแนะนำวิธีใช้ก่อน ง. อ่านตลอดทั้งเล่มจนกว่าจะพบเรื่องที่ต้องการ
13. วารสารชื่อหนึ่งที่หน้าปกมีข้อความระบุว่า "vol.2 no.5" ข้อความดังกล่าวหมายความว่าอย่างไร
- ก. วารสารฉบับนี้ออกมาแล้วเป็นปีที่ 2 ฉบับที่ 5
- ข. วารสารฉบับนี้ออกมาแล้วเป็นปีที่ 5 ฉบับที่ 2
- ค. วารสารฉบับนี้ออกมาแล้วเป็นฉบับที่ 2 ระบายที่ 5
- ง. วารสารฉบับนี้ออกมาแล้วเป็นเล่มที่ 5 ฉบับที่ 2
14. ส่วนใดของวารสารที่บอกให้ทราบถึง เนื้อหาของวารสารอย่างกว้างๆ
- ก. บทนำ ข. สารบัญ
- ค. หน้าปก ง. ตระชนิ์ท้ายเล่ม

คำชี้แจง จงพิจารณาบทความที่คัดสำเนาจากวารสาร "College & Research Librarie" v.55, no.2 March 1994 แล้วตอบคำถามข้อ 15

The Impact of Computerization on Library Support Staff: A Study of Support Staff in Academic Libraries in Wisconsin

Cathleen C. Palmmini

This 1992 survey explores the effects that computerization of libraries has had on the work and job satisfaction of over 200 support staff employed in academic libraries in Wisconsin. Among the questions addressed are period and area of employment, type of automated systems used, percentage of time spent at computer terminals, adequacy of training, change in overall effectiveness since computerization, and change in job satisfaction. Responses to open-ended questions reveal that many support staff are concerned not only with the specifics of their jobs but also with larger questions facing academic libraries.

he computerization of libraries has changed and continues to change the positions of academic library support staff. A growing body of literature addresses other library support staff issues. In "The Role, Status, and Working Conditions of Para-

impact of computerization on support staff, both in the work they do and in their attitudes toward their jobs, has not been explored across a large number of academic libraries or since the use of computers in libraries has become widespread.

The purpose of this survey was to ex-

15. ข้อความที่อยู่ในกรอบสี่เหลี่ยม (□) มีประโยชน์ต่อผู้อ่านบทความนี้อย่างไร

- ก. ช่วยดึงดูดความสนใจให้อยากอ่านบทความนี้มากยิ่งขึ้น
- ข. ช่วยให้เห็นภาพถึงที่มาของบทความ
- ค. ช่วยให้เห็นภาพถึงเหตุผลที่ผู้เขียนเรียบเรียงบทความนี้ขึ้นมา
- ง. ช่วยให้เห็นภาพเนื้อหาของบทความอย่างคร่าวๆ

16. ถ้าท่านอยากทราบว่า วารสารภาษาต่างประเทศชื่อที่ต้องการมีที่หอสมุดมหาวิทยาลัยฯ หนองบัว จะตรวจสอบได้จาก

- ก. Union List of Serial in Thailand ข. ตู้ทะเบียนวารสาร (Kardex)
- ค. บัตรครรชนวารสาร ง. ครรชนวารสาร

17. โดยทั่วๆ ไปห้องสมุดมักจัดเรียงจุลสารและกฤตภาคไว้อย่างไร

- ก. เรียงตามเลขหมู่ ข. เรียงตามลำดับอักษรชื่อเรื่อง
- ค. เรียงตามลำดับอักษรของผู้แต่ง ง. เรียงตามลำดับอักษรของหัวเรื่อง

18. ชื่อประวัติของประธานาธิบดี บิล คลินตัน ค้นได้จากหนังสือเล่มใด

- ก. World Almanac ข. Who's Who in the World
- ค. Who was Who in America ง. Webster's New Geography Dictionary

19. สื่อโสตทัศนชนิดใดที่เป็นการถ่ายภาพหนังสือแต่ละหน้าลงบนฟิล์ม

- ก. ไมโครการ์ด ข. ภาพยนตร์
- ค. ไมโครฟิช ง. สไลด์

20. ส่วนใดของหนังสือที่เป็นประโยชน์สำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติมหรือสำหรับเป็นแนวทางการศึกษา ค้นคว้าต่อไป

- ก. บรรณานุกรม ข. ภาคผนวก
- ค. ครรชนี ง. บทนำ

21. "คำสำคัญต่างๆ ที่ปรากฏในตัวเล่มมาเรียงตามลำดับอักษร แล้วบอกว่าคำนั้นๆ อยู่หน้าใดของหนังสือ" คำอธิบายดังกล่าวเป็นการอธิบายส่วนใดของหนังสือ

- ก. ภาคผนวก ข. เบื้องบรรณ
- ค. บรรณานุกรม ง. ครรชนี

26. หนังสือเล่มนี้หนา กี่หน้า

ก. 1938 หน้า

ข. 18 หน้า

ค. 716 หน้า

ง. 734 หน้า

27. ถ้าต้องการใช้หนังสือเล่มนี้ แต่ไม่ทราบทั้งชื่อหนังสือและชื่อผู้แต่ง ควรจะเปิดบัตรรายการที่มีข้อความใดอยู่บนบรรทัดแรก

ก. Kane, Joseph W.

ข. John Wiley

ค. PHYSICS

ง. New York

28. หนังสือเล่มนี้มีผู้แต่งกี่คน

ก. 1 คน

ข. 2 คน

ค. 3 คน

ง. มากกว่า 3 คน

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นคำถามเกี่ยวกับการเรียงบัตรรายการ ให้พิจารณาทีละข้อว่า ข้อความที่ให้ไว้ ควรจะเรียงลำดับอย่างไรจึงจะถูกต้อง ด้วยการนำเอาตัวเลขที่อยู่หน้าข้อย่อยแต่ละข้อ มาเขียนเรียงลำดับตามที่ควรจะเป็นลงตรงที่ว่างข้างล่างของแต่ละข้อ ดังตัวอย่าง

(ข้อ 00) 1. ปลา 3. ไม้

2. หมู 4. นก

คำตอบ 3_4_1_2

29. 1. นิตยา นาณยสุนทร

4. นฤมล ปราชญ์อิน

2. น. ณ ปากน้ำ

5. น้อย อินทนนท์

3. นันทนา วีระชน

6. นรนิติ เศรษฐบุตร

30. 1. สะเปคตรัม 6

4. สมบัติกวี

2. สนมลับนเปเลียน

5. เสด็จประพาสต้น

3. สมเด็จพระนางเจ้าเรือล่ม

6. สนุกนิกร

31. 1. MILITARY ART AND SCIENCE 4. MIDDLE CLASSES--INDIA
 2. MICROWAVE CIRCUITS 5. MILITARY ADMINISTRATION
 3. MIDDLE WEST 6. MICROWAVE
-

คำชี้แจง จงพิจารณาตรรกะในวารสารภาษาอังกฤษ ที่ตัดมาจาก Readers' Guide to Periodical Literature ฉบับ May 1994 หน้า 550 แล้วตอบคำถามข้อ 32-35

SCHOOL, READINESS FOR See Readiness for school
SCHOOL ADMINISTRATION See School management and organization

SCHOOL ADMINISTRATORS

See also

School superintendents and principals

SCHOOL AGE

See also

Readiness for school

SCHOOL AND SOCIAL AND ECONOMIC PROBLEMS

See also

Socially handicapped children—Education

The history of a hoax [lists of school problems] B. O'Neill. *il The New York Times Magazine* p46-9 Mr 6 '94

SCHOOL AND THE COMMUNITY

Creating successful collaborations between schools and community agencies. C. I. Fertman. *Children Today* v22 no2 p32-4 '93

From good will to gridlock: the politics of education reform. S. Farkas and J. Johnson. *The Education Digest* v59 p4-7 O '93

SCHOOL AND THE HOME

See also

Home education

How to talk to the teacher. D. Harrington and L. Young. *il Redbook* v181 p168+ S '93

Managing angry parents [principal and parent conferences] P. Watkins. *The Education Digest* v59 p33-4 O '93

The new way to help your child succeed. A. Pober. *il McCall's* v120 p62+ S '93

SCHOOL ARCHITECTURE See School buildings—Architecture

SCHOOL ATHLETICS

See also

Basketball, High school

College athletics

Football, High school

Soccer, High school

Volleyball, High school

Wrestling, High school

SCHOOL BOARDS

See also

New York (N.Y.). Board of Education

U.S. school boards: lessons from abroad. R. P. McAdams. *The Education Digest* v59 p44-6 N '93

SCHOOL BUILDINGS

Architecture

America's best buildings [contrasting newly-constructed prisons with deteriorating schools] D. C. Anderson. *il The New York Times Magazine* p38-41 F 20 '94

Maintenance and repair

America's best buildings [contrasting newly-constructed prisons with deteriorating schools] D. C. Anderson. *il The New York Times Magazine* p38-41 F 20 '94

SCHOOL BUSES

Safety devices and measures

School bus safety: questions parents must ask. M. Marshall. *il Redbook* v181 p167 S '93

SCHOOL CHILDREN

See also

Gifted children

High school students

Readiness for school

Teachers and students

Back to school [special section] *il Redbook* v181 p159+ S '93

Back to school update [special section] B. H. Palzer. *il Better Homes and Gardens* v71 p141-2+ S '93

Nutrition

See School lunches

Punishment

See School discipline

Reading

Middle-schoolers "do justice" by their classmates. S.

Müller. *il The Education Digest* v59 p13-16 N '93

Quotas in school discipline [Cincinnati; views of Albert Shanker] *National Review* v46 p22 F 7 '94

SCHOOL EVALUATION See Education—Evaluation

SCHOOL FINANCE See Education—Finance

SCHOOL LAWS AND REGULATIONS See Educational laws and regulations

SCHOOL LUNCHES

Is school nutrition out to lunch? K. Bushweller. *il The*

Education Digest v59 p54-6 N '93

SCHOOL MANAGEMENT AND ORGANIZATION

See also

Colleges and universities—Administration

Edison Project

Education Alternatives Inc.

School boards

School discipline

School superintendents and principals

Rescuing students from borderline teachers. D. L. Fuhr.

The Education Digest v59 p42-4 S '93

SCHOOL NEWSPAPERS

See also

College newspapers

SCHOOL ORGANIZATION See School management and organization

SCHOOL PRINCIPALS See School superintendents and principals

SCHOOL REFORM

'Ahead to the basics'. J. DeMont. *il Maclean's* v107 p54 Mr 14 '94

Chicago elementary school reform: a mid-term exam. *The Education Digest* v59 p4-8 N '93

From good will to gridlock: the politics of education reform. S. Farkas and J. Johnson. *The Education Digest* v59 p4-7 O '93

New approaches to education reform. J. C. Szabo. *il Nation's Business* v82 p30-2 Mr '94

Reforming the 3 R's: blueprints for the schools of tomorrow. M. P. Dunleavy. *il Publishers Weekly* v241 p33-5 F 21 '94

SCHOOL REPORTS AND RECORDS

Report card blues [Canada] *il Maclean's* v107 p49 Mr 14 '94

SCHOOL SUBJECTS See Curriculum

SCHOOL SUPERINTENDENTS AND PRINCIPALS

See also

Black school superintendents and principals

Helping teachers do better instructional planning. A. A. Glatthorn. *il The Education Digest* v59 p16-19 O '93

High school confidential [Vancouver, B.C. school principal P. Lefavre's fund raising efforts] T. Gould. *il por Saturday Night* v108 p11-12+ S '93

Managing angry parents [principal and parent conferences] P. Watkins. *The Education Digest* v59 p33-4 O '93

Terror in Room 73 [principal D. Stockwell saves students held hostage by 16-year-old at Monadnock Regional High School in Swanzey, N.H.] S. Kelly. *il Reader's*

Digest v143 p131-6 O '93

Suspension

AL principal draws fire for 'racist' prom threat [H. Humphries threatens to cancel prom in Wedowee, Ala.] *por Jet* v85 p6 Mr 28 '94

Alabama student sues principal who-nixed interracial prom dating [R. Bowen sues H. Humphries] *il por Jet* v85 p20-2 Ap 4 '94

SCHOOL TAX SYSTEM See Education—Finance

SCHOOL TEACHERS See Teachers

SCHOOL VIOLENCE

America's schools confront violence. J. E. Boothe. *il USA Today (Periodical)* v122 p33-5 Ja '94

32. มีบทความที่กล่าวถึง "โรงเรียนและบ้าน" กี่บทความ

ก. 3 บทความ

ค. 5 บทความ

ข. 4 บทความ

ง. 6 บทความ

33. ถ้าต้องการค้นเรื่อง "รถโรงเรียน ในแง่ของเครื่องมือและมาตรการรักษาความปลอดภัย"

และเมื่อพบแล้วว่าบทความที่จะให้ความรู้คืออะไร "School bus safety: questions parents must ask." ขึ้นต่อไปควรทำอย่างไร

ก. ตรวจสอบชื่อวารสาร "Redbook" ว่าห้องสมุดมีหรือไม่จากตู้บัตรรายการ

ข. ไปที่ชั้นวารสารล่วงหน้าเพื่อขอใช้วารสารดังกล่าวหรือเพื่อค้นวารสารด้วยตนเอง

ค. ไปที่ชั้นวารสารภาษาต่างประเทศฉบับปัจจุบัน เพื่อหาวารสารที่ชื่อ Redbook

ง. ตรวจสอบว่าวารสาร "Redbook" ที่ตีพิมพ์บทความดังกล่าวมีหรือไม่ โดยตรวจสอบจากตู้ทะเบียนวารสาร (Kardex)

34. ถ้าจะค้นเรื่อง ระบบภาษีของโรงเรียน จะต้องเปิดหาจากอะไร จึงจะได้บทความที่ต้องการ

ก. School Tax System

ค. School Violence

ข. Education-Finance

ง. School Management and Organization

35. ถ้าจะค้นเรื่องเกี่ยวกับ "เด็กนักเรียน" นอกจากคำว่า SCHOOL CHILDREN แล้วจะค้นได้จากคำใดอีก

ก. Teachers

ค. School buses

ข. School reform

ง. Readiness for school

คำชี้แจง ต่อไปนี้เป็นข้อความจากบรรณานุกรมวารสารภาษาแบบบัตร จงอ่านข้อความแล้วตอบคำถามข้อ 36-37

วิภา วีระไวทยะ

"น้าแม่ ยอดอาหารของทารก" หมอชาวบ้าน. 9(7) :

37-41 ; พฤษภาคม 2536.

1. นพ.

36. บทความนี้ชื่อว่าอะไร

ก. นม

ค. น้ำนมแม่

ข. หมอชาวบ้าน

ง. น้ำนมแม่ ยอดอาหารของทารก

37. บทความนี้มีความยาวกี่หน้า

ก. 2 หน้า

ค. 6 หน้า

ข. 5 หน้า

ง. 7 หน้า

38. ห้องสมุดโดยทั่วไป จะมีบรรณารักษาราชการภาษาไทยทั้งแบบบัตรและแบบตัวเล่มไว้ให้เป็นเครื่องมือช่วยค้น ข้อใดต่อไปนี้ที่กล่าวได้ถูกต้องเกี่ยวกับบรรณารักษะทั้งสองแบบ

ก. บรรณารักษะแบบเล่มใช้ค้นได้ละเอียดลึกซึ้งกว่าบรรณารักษะแบบบัตร

ข. บรรณารักษะแบบบัตรมีความทันสมัยมากกว่าบรรณารักษะแบบเล่ม

ค. บรรณารักษะแบบเล่มสามารถเปิดตรวจสอบบทความหลายๆ บทความได้ในหน้าเดียวกัน

ง. บรรณารักษะแบบบัตรให้รายละเอียดได้ดีกว่าบรรณารักษะแบบเล่ม

39. เลขหมู่หนังสือมีความหมายสอดคล้องกับข้อใด

ก. ขนาดของหนังสือ

ค. เลขกำหนดเฉพาะชื่อผู้แต่ง

ข. เลขลำดับของหนังสือที่ห้องสมุดได้รับ

ง. เนื้อหาวิชาของหนังสือ

40. หนังสือที่มีเลขหมู่เดียวกันหมายความว่าอย่างไร

ก. มีผู้แต่งคนเดียวกัน

ค. มีเนื้อหาทางนองเดียวกัน

ข. เป็นหนังสือเล่มเดียวกัน

ง. มีเลขเรียกหนังสือเหมือนกัน

41. เอกสารประเภทใดที่เป็นเครื่องมือช่วยค้นหาสารนิเทศโดยที่ผู้ใช้ไม่จำเป็นต้องอ่านเอกสารต้นฉบับ แต่ก็สามารถทราบได้ว่ามีสารนิเทศที่ตรงกับความต้องการหรือไม่

ก. บทคัดย่อหรือสาระสังเขป

ค. สหัตถ์รายการ

ข. บรรณานุกรม

ง. บรรณารักษะ

คำชี้แจง อ่านข้อความที่คัดมาจาก Union List of Serials in Thailand ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 4
ปี ค.ศ.1993 หน้า 190 แล้วตอบคำถามข้อ 42-43

BUSINESS EDUCATION FORUM

PYU:CL v.33-35, 1978-81 (INCOMPLETE)
KAS:ED v.30, 1975; v.33, 1979 (INCOMPLETE); v.34-36, 1980-82;
v.37-40, 1983-86 (INCOMPLETE); v.41-43, 1978-89;
v.44- , 1990
SWU:CL v.31-34, 1976-80 (INCOMPLETE)

ISIS NO.03197 ISSN 0733-2408

BUSINESS FORUM

CHU:CL v.15- , 1990- (INCOMPLETE)

ISIS NO.03198 ISSN 0007-6805

BUSINESS HISTORY REVIEW

CHU:AS 1976-78; 1979- (INCOMPLETE)

ISIS NO.03199 ISSN 0007-6813

BUSINESS HORIZONS

1—	[	AIT	v.31- , 1988-
		CHU:CL	v.33-34, 1990-91 (MICROFICHE); v.35- , 1992-
		CHU:SS	v.29- , 1986
		NID:PS	v.1- , 1958
		SUS:PS	v.26-27, 1983-84 (INCOMPLETE)

42. หมายเลข 1 หมายถึงอะไร

ก. ชื่อวารสาร	ค. ชื่อบทความ
ข. ชื่อห้องสมุด	ง. สัญลักษณ์ประจำวารสาร

43. ถ้าต้องการวารสาร "Business Education Forum" ปีที่ 39 จะหาอ่านได้จากห้องสมุดใด

ก. หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ข. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยพายัพ
ค. ห้องสมุดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ง. สำนักวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

44. การค้นหาบทความวารสารสามารถค้นหาได้จากสิ่งพิมพ์ต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด
- บรรณานุกรมเฉพาะเรื่อง
 - บรรณานุกรมที่หอสมุดจัดทำขึ้นเอง
 - บริการข่าวสารทันสมัย (Current awareness)
 - รายชื่อหนังสือใหม่
45. ถ้าต้องการทราบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นมีฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ใดให้บริการบ้าง ท่านจะตรวจสอบได้โดยวิธีใดจึงจะสะดวกที่สุด
- ใช้บัตรรายการ
 - สอบถามจากบรรณารักษ์
 - ใช้บัตรบรรณ
 - ติดต่อกับห้องสมุดแต่ละแห่งโดยตรง
46. ในการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ ไม่ว่าจะสืบค้นด้วยตนเองหรือให้เจ้าหน้าที่สืบค้นให้ก็ตาม อย่างน้อยท่านจะต้องมีข้อมูลใดบ้าง
- ชื่อเรื่องที่ต้องการสืบค้น
 - ชื่อผู้แต่ง
 - แนวเรื่องที่ต้องการค้น
 - คำสำคัญ หรือ Key word
47. คำสำคัญ หรือ Key word ที่กำหนดขึ้นมาเพื่อใช้ในการสืบค้นฐานข้อมูลนั้น ควรจะมีลักษณะอย่างไร
- มีลักษณะคล้ายกับชื่อเรื่องมากที่สุด
 - สั้น กระชับ ได้ใจความ
 - สั้น กระชับ มีความหมายชัดเจนตรงตามเนื้อเรื่องที่ต้องการ
 - กำหนดแน่นอนไม่ได้ ขึ้นอยู่กับลักษณะของเรื่องที่ต้องการค้น
48. ข้อมูลที่ได้จากแหล่งใดต่อไปนี้ มีความทันสมัยมากที่สุด
- ฐานข้อมูลซีดี-รอม
 - ฐานข้อมูลระบบออนไลน์
 - ฐานข้อมูลที่ห้องสมุดพัฒนาขึ้นเอง
 - มัลติมีเดีย
49. บริษัทที่เป็นผู้ค้าสารนิเทศรายใหญ่ของโลก
- DIALOG
 - BRS
 - OCLC
 - SDC

50. ในการขอใช้บริการสืบค้นสารนิเทศจากฐานข้อมูล ท่านจะต้องให้รายละเอียดที่จำเป็นอะไรบ้าง
กับผู้ค้น (กรณีที่เจ้าหน้าที่ค้นหาให้)

ก. ชื่อผู้แต่ง ชื่อเรื่อง

ข. ศัพท์ที่สำคัญ และคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน ระยะเวลาความเก่าใหม่ของเอกสาร

ค. ภาษาของเอกสาร เลขประจำเอกสาร

ง. ชื่อฐานข้อมูล จำนวนเอกสารที่ต้องการ

คำชี้แจง ใช้ข้อมูลที่ได้จากการค้นสารนิเทศ (Print Out) จากฐานข้อมูลซีดี-รอมข้างล่างนี้

ตอบคำถามข้อ 51-52

AN: EJ13267

AU: Robbins, -Susan-L.

TI: Exploring Math, Discovering Wonder!

PY: 1990

JN: Perspectives-in-Education-and-Deafness; v8 n5 p6-8 May-Jun 1990

AB: This article describes "Math Their Way" techniques for experiential learning of math concepts by deaf children. Finding, comparing, and creating patterns are emphasized at conceptual, connecting, and symbolic levels. Graphing, counting, and measuring exercises are described, as well as ways to steer free time and exploratory learning toward math and pattern-oriented toys and activities. (PB)

51. บทความที่ค้นได้ ตีพิมพ์ในวารสารชื่ออะไร

ก. Perspective in Education and Deafness

ข. Exploring Math, discovering wonder

ค. Math

ง. PB

52. บทความนี้มีความยาวกี่หน้า

ก. 3 หน้า

ค. 6 หน้า

ข. 5 หน้า

ง. 8 หน้า

53. ต้องการค้นงานวิจัยจากฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์เกี่ยวกับเรื่อง "พฤติกรรมการสอนคณิตศาสตร์ของครู
ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา" ท่านจะกำหนดคำใดเป็นคำค้น

ก. พฤติกรรมการสอน

ค. คณิตศาสตร์, การสอน

ข. ครูประถมศึกษา, คณิตศาสตร์

ง. การสอน

54. ต้องการค้นงานวิจัยภาษาต่างประเทศจากฐานข้อมูลซีดี-รอม เกี่ยวกับเรื่อง "ความเป็นผู้นำ
ทางวิชาการของหัวหน้าภาคหรือผู้บริหาร" จะกำหนดคำใดเป็นคำค้นจึงจะประหยัดเวลามาก
ที่สุด

ก. Administrator

ข. Leadership

ค. Academic Leadership

ง. Department Head

ภาคผนวก ง
คำเฉลยของแบบทดสอบ

คำเฉลยของแบบทดสอบ

ข้อ 1	ง.	ข้อ 19	ค.	ข้อ 37	ข.
ข้อ 2	ก.	ข้อ 20	ก.	ข้อ 38	ข.
ข้อ 3	ง.	ข้อ 21	ง.	ข้อ 39	ง.
ข้อ 4	ง.	ข้อ 22	ค.	ข้อ 40	ค.
ข้อ 5	ก.	ข้อ 23	ก.	ข้อ 41	ก.
ข้อ 6	ค.	ข้อ 24	ข.	ข้อ 42	ข.
ข้อ 7	ง.	ข้อ 25	ค.	ข้อ 43	ค.
ข้อ 8	ข.	ข้อ 26	ง.	ข้อ 44	ง.
ข้อ 9	ง.	ข้อ 27	ค.	ข้อ 45	ข.
ข้อ 10	ข.	ข้อ 28	ข.	ข้อ 46	ง.
ข้อ 11	ง.	ข้อ 29	2 6 4 5 3 1	ข้อ 47	ค.
ข้อ 12	ค.	ข้อ 30	2 6 3 4 1 5	ข้อ 48	ข.
ข้อ 13	ก.	ข้อ 31	6 2 4 3 5 1	ข้อ 49	ก.
ข้อ 14	ข.	ข้อ 32	ก.	ข้อ 50	ข.
ข้อ 15	ง.	ข้อ 33	ง.	ข้อ 51	ก.
ข้อ 16	ก.	ข้อ 34	ข.	ข้อ 52	ก.
ข้อ 17	ง.	ข้อ 35	ง.	ข้อ 53	ค. /
ข้อ 18	ข.	ข้อ 36	ง.	ข้อ 54	ค.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายน้อย คั่นชั่งทอง
วันเดือนปีเกิด	14 เมษายน 2510
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	88/1 หมู่ที่ 1 ตำบลบะ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 32120
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนบ้านเจ้าคุณ ตำบลโคกนาสาม อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 32140

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2529	ม.6 จากโรงเรียนบ้านดุงประชาเสรมวิทย์
พ.ศ. 2531	อ.ศศ. (บรรณารักษศาสตร์) จากวิทยาลัยครูอุดรธานี
พ.ศ. 2533	ค.บ. (บรรณารักษศาสตร์) จากวิทยาลัยครูอุดรธานี
พ.ศ. 2538	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร